

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.32.2021.JW(10)

RM-0610-32-21

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o ratyfikacji Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci, sporządzonej w Kumamoto dnia 10 października 2013 roku.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Klimatu i Środowiska.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci, sporządzonej w Kumamoto dnia
10 października 2013 roku**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci, sporządzonej w Kumamoto dnia 10 października 2013 roku.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Wprowadzenie

Konwencja z Minamaty w sprawie rtęci, sporządzona w Kumamoto dnia 10 października 2013 r. (dalej: Konwencja) jest międzynarodowym instrumentem na poziomie globalnym, którego celem jest ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed antropogenicznymi emisjami i uwolnieniami rtęci oraz związków rtęci.

Przepisy Konwencji regulują w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące w szczególności:

- źródeł dostaw rtęci i handlu rtęcią,
- produktów z dodatkiem rtęci,
- procesów produkcyjnych, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci,
- wydobycia złota tradycyjnego i na małą skalę,
- emisji rtęci i związków rtęci do atmosfery,
- uwolnień rtęci i związków rtęci do gruntu i wody,
- składowania przejściowego rtęci innej niż rtęć odpadowa,
- postępowania z odpadami rtęciowymi,
- identyfikacji i oceny miejsc zanieczyszczonych rtęcią lub związkami rtęci.

Konwencja ustanawia spójne działania i mechanizmy na forum międzynarodowym, określające możliwe sposoby gospodarowania rtęcią w celu ograniczenia jej wykorzystania oraz zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko i zdrowie ludzi.

Tekst Konwencji został ostatecznie ustalony w styczniu 2013 r. w Genewie, a następnie oficjalnie przyjęty podczas Konferencji Dyplomatycznej w Kumamoto w Japonii w październiku 2013 r. Uzgodnienia tekstu odbywały się od czerwca 2010 r. w ramach Międzyrządowego Komitetu Negocyjacyjnego powołanego w lutym 2009 r. decyzją Rady Zarządzającej Programu Środowiskowego Narodów Zjednoczonych. W pracach Międzyrządowego Komitetu Negocyjacyjnego brała udział delegacja Rzeczypospolitej Polskiej – przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Gospodarki oraz Ministerstwa Zdrowia – Biura do spraw Substancji Chemicznych.

Unia Europejska (dalej: UE) podjęła działania w kierunku ograniczenia stosowania rtęci, ogłaszając w 2005 r. „Strategię Wspólnoty w zakresie rtęci”. Następnie brała czynny udział w międzynarodowych negocjacjach dotyczących Konwencji. UE podpisała Konwencję 10 października 2013 r., a ratyfikowała 17 maja 2017 r.

Konwencja weszła w życie 16 sierpnia 2017 r. Konwencję podpisało 127 państw i Unia Europejska. Do tej pory Konwencją związało się 126 państw i Unia Europejska, stając się jej Stronami (dalej: Strony), w tym 25 państw członkowskich UE. Państwa UE, które podpisały, ale nie ratyfikowały Konwencji – to Hiszpania i Polska. Polska podpisała Konwencję 24 września 2014 r.

2. Potrzeba i cel ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji

Ratyfikacja Konwencji przez Polskę umożliwi aktywne włączenie się w dyskusje na poziomie globalnym w ramach Konwencji, w szczególności przez udział w Konferencji Stron (dalej: COP).

Polska wykazała bardzo duże zaangażowanie w opracowywaniu mandatu UE na negocjacje Konwencji. Polska opowiadała się za przyjęciem nowego instrumentu prawnego zajmującego się problemem antropogenicznych emisji i uwolnień rtęci oraz związków rtęci, proponując zrównoważone podejście oraz unikanie jednostronnych działań, które w skali globalnej byłyby nieskuteczne, i które mogłyby negatywnie wpływać na konkurencyjność unijnej gospodarki, w tym gospodarki polskiej.

Ratyfikacja Konwencji i uzyskanie przez Polskę statusu Strony pozwoli na udział Polski w podejmowaniu decyzji, kształtowaniu wytycznych i kryteriów przyjmowanych przez COP.

3. Dotychczasowy a projektowany stan prawny w świetle postanowień Konwencji

W Polsce obowiązuje szereg przepisów dotyczących rtęci, które wynikają z prawa UE oraz prawa krajowego. Dotyczą one następujących obszarów:

- źródła dostaw rtęci i handel rtęcią,
- produkty z dodatkiem rtęci,
- procesy produkcyjne, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci,
- wydobycie złota tradycyjnego i na małą skalę,

- emisje rtęci i związków rtęci do atmosfery,
- uwolnienia rtęci i związków rtęci do gruntu i wody,
- składowanie przejściowe rtęci innej niż odpadowa,
- postępowania z odpadami rtęciowymi,
- identyfikacji i oceny miejsc zanieczyszczonych rtęcią lub związkami rtęci.

Mając na celu kolejne ograniczenia stosowania rtęci i związków rtęci, UE, w wyniku oceny swojego dorobku prawnego, stwierdziła niewielką liczbę luk regulacyjnych, które zostały uzupełnione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1102/2008 (Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 1) (dalej: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci). Akt ten jest dopełnieniem transpozycji przepisów Konwencji do istniejącego dorobku prawnego UE.

W Polsce obowiązuje szereg przepisów dotyczących rtęci m.in. źródeł dostaw rtęci i handlu nią, produktów zawierających rtęć, emisji rtęci do atmosfery czy też odpadów rtęciowych i ich czasowego składowania, które wynikają z prawa UE oraz prawa krajowego. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci implementowało postanowienia Konwencji dotychczas nieuregulowane przez prawo UE. Dzięki temu wszystkie postanowienia Konwencji są odzwierciedlone w prawie UE, co oznacza, że bezpośrednio obowiązują Polskę. Ratyfikacja Konwencji nie spowoduje zatem konieczności wprowadzenia zmian do polskiego porządku prawnego innych niż te, które i tak powinny zostać wprowadzone na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci, tj. organu właściwego i systemu sankcji.

Omówienie różnic między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym w poszczególnych obszarach objętych przepisami Konwencji znajduje się poniżej.

1) Źródła dostaw rtęci i handel rtęcią (art. 3 Konwencji)

Konwencja wprowadza zakaz wydobycia podstawowego rtęci na terenie państwa – Strony, jeżeli takie wydobycie nie było prowadzone na jej terytorium w dniu wejścia w życie Konwencji w odniesieniu do danej Strony. Strona zezwala na wydobycie podstawowe rtęci wyłącznie, jeżeli takie wydobycie było prowadzone na jej terytorium

w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do takiej Strony i wyłącznie przez okres nie dłuższy niż piętnaście lat po tym dniu. W Polsce nie wydobywa się rtęci, w związku z tym przedmiotowy przepis będzie obowiązywał, lecz nie będzie miał zastosowania.

Strona ma za zadanie dołożyć wszelkich starań, aby zidentyfikować znajdujące się na jej terytorium poszczególne zasoby rtęci lub związków rtęci większe niż 50 ton metrycznych, a także źródła dostaw rtęci generujące zasoby większe niż 10 ton metrycznych rocznie, jak również podjąć działania mające na celu dopilnowanie, aby w przypadkach gdy Strona stwierdzi dostępne nadwyżkowe ilości rtęci pochodzące z wycofania z eksploatacji obiektów przemysłu chloro-alkalicznego, taką rtęć unieszkodliwiono zgodnie z wytycznymi dotyczącymi bezpiecznej dla środowiska gospodarki, stosując operacje, które nie prowadzą do odzysku, recyklingu, regeneracji, bezpośredniego ponownego zastosowania ani innych sposobów wykorzystania takiej rtęci.

Strona nie zezwala na wywóz rtęci, z wyjątkiem wywozu do Strony, która dostarczyła Stronie wywożącej swoją pisemną zgodę oraz wyłącznie na potrzeby: użytkowania dozwolonego dla Strony przywożącej na mocy niniejszej Konwencji lub składowania przejściowego w sposób bezpieczny dla środowiska, lub wywozu do państwa niebędącego Stroną, które dostarczyło Stronie wywożącej swoją pisemną zgodę, w tym zaświadczenie potwierdzające, że: takie państwo niebędące Stroną podjęło działania zapewniające ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska oraz taka rtęć zostanie wykorzystana wyłącznie na potrzeby użytkowania dozwolonego dla Strony na mocy niniejszej Konwencji lub na potrzeby składowania przejściowego w sposób bezpieczny dla środowiska.

Strona nie zezwala na przywóz rtęci od państwa niebędącego Stroną, któremu przedstawiła swoją pisemną zgodę, jeżeli takie państwo, niebędące Stroną, nie przedstawiło zaświadczenia potwierdzającego, że rtęć nie pochodzi ze źródeł określonych jako niedozwolone. Ilości rtęci pochodzące z wycofania z eksploatacji obiektów przemysłu chloro-alkalicznego muszą być, zgodnie z Konwencją, unieszkodliwione w sposób bezpieczny dla środowiska, stosując operacje, które nie prowadzą do odzysku, recyklingu, regeneracji, bezpośredniego ponownego zastosowania ani innych sposobów wykorzystania takiej rtęci.

W prawodawstwie UE wszystkie ww. zagadnienia regulują przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci. Do zagadnienia wywozu rtęci odnoszą się również przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 649/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów (Dz. Urz. UE L 201 z 27.07.2012, str. 60).

2) Produkty z dodatkiem rtęci (art. 4 Konwencji)

Strona podejmuje odpowiednie środki aby nie zezwolić na produkcję, przywóz ani wywóz produktów z dodatkiem rtęci wymienionych w części I załącznika A po dacie wycofania określonej dla tych produktów, z wyjątkiem sytuacji, gdy w załączniku A określono zwolnienie lub gdy dana Strona zarejestrowała zwolnienie (zgodnie z art. 6 Konwencji).

Każda Strona podejmuje środki dotyczące produktów z dodatkiem rtęci wymienionych w części II załącznika A zgodnie z postanowieniami określonymi w tym załączniku.

Strona podejmuje środki mające na celu zapobieganie włączaniu do produktów złożonych z części produktów z dodatkiem rtęci, których produkcja, przywóz i wywóz nie są dozwolone dla takiej Strony.

Strona może złożyć do Sekretariatu wnioski o wpisanie produktu z dodatkiem rtęci do wykazu znajdującego się w załączniku A, przy czym taki wniosek zawiera informacje dotyczące dostępności oraz technicznych i ekonomicznych możliwości stosowania produktów niezawierających rtęci alternatywnych dla takiego produktu oraz informacje dotyczące zagrożeń i korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego związanych z takim produktem alternatywnym niezawierającym rtęci.

Następujące grupy produktów zostały objęte przepisami Konwencji: baterie, przełączniki i przekaźniki, kompaktowe i liniowe lampy fluorescencyjne, wysokoprężne lampy rtęciowe, rtęć w lampach fluorescencyjnych z zimną katodą i lampach fluorescencyjnych z zewnętrzną katodą do wyświetlaczy elektronicznych, kosmetyki, środki ochrony roślin, środki biobójcze i środki przeciwbakteryjne, nieelektroniczne urządzenia pomiarowe: barometry, higrometry, manometry, termometry i ciśnieniomierze.

W prawodawstwie UE postanowienia Konwencji zostały wprowadzone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci przez zakaz wywozu, przywozu i produkcji w UE wszystkich wymienionych w rozporządzeniu lamp fluorescencyjnych i rtęciowych od 31 grudnia 2018 r., a pozostałych wymienionych w rozporządzeniu produktów: baterii, przełączników, przekaźników kompaktowych, kosmetyków, środków ochrony roślin, środków biobójczych, środków przeciwbakteryjnych oraz nieelektronicznych urządzeń pomiarowych od 31 grudnia 2020 r. Zagadnienia dotyczące zawartości rtęci w ww. produktach oraz wprowadzania na rynek i import do UE tych produktów są regulowane także w następujących aktach prawnych:

- a) baterie – dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266/1 z 26.09.2006, str. 1), ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1850) (dalej: ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach),
- b) przełączniki, przekaźniki i lampy – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. Urz. UE L 174 z 01.07.2011, str. 88), rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie zasadniczych wymagań dotyczących ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1922, z późn. zm.),
- c) kosmetyki – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 59),
- d) środki ochrony roślin, środki biobójcze – rozporządzenie Komisji (UE) 2018/73 z dnia 16 stycznia 2018 r. zmieniające załączniki II i III do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości związków rtęci w określonych produktach

oraz na ich powierzchni (Dz. Urz. UE L 13 z 18.01.2018, str. 8), rozporządzenie Komisji (WE) nr 149/2008 z dnia 29 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady poprzez ustanowienie załączników II, III i IV ustalających najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości dla produktów wymienionych w załączniku I do wymienionego rozporządzenia (Dz. Urz. UE L 58 z 01.03.2008, str. 1),

- e) *nielektroniczne urządzenia pomiarowe – rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1), dyrektywa 2007/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 września 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 76/769/EWG w odniesieniu do ograniczeń w zakresie wprowadzania do obrotu niektórych urządzeń pomiarowych zawierających rtęć (Dz. Urz. UE L 257 z 03.10.2007, str. 13).*

Konwencja zawiera również przepisy dotyczące działań mających na celu wycofanie z użytku amalgamatu stomatologicznego. Przepisy Konwencji nie zakazują stosowania wypełnień amalgamatowych, natomiast zobowiązują do podjęcia przynajmniej dwóch z listy dziewięciu działań zmierzających do stopniowego wycofania amalgamatu.

Działania te dotyczą:

- ustanowienia krajowych celów dotyczących zapobiegania próchnicy i promocji zdrowia, a przez to minimalizacja konieczności wypełniania ubytków,
- ustanowienia krajowych celów dotyczących minimalizacji wykorzystania amalgamatu,
- wsparcia wykorzystania opłacalnych i skutecznych klinicznie alternatywnych wypełnień stomatologicznych niezawierających rtęci,
- wsparcia badań i rozwoju w zakresie wysokiej jakości materiałów do wypełnień stomatologicznych niezawierających rtęci,

- zachęcania reprezentatywnych organizacji zawodowych i szkół dentystycznych do edukowania i szkolenia stomatologów i studentów stomatologii w zakresie wykorzystywania alternatywnych, niezawierających rtęci materiałów do wypełnień i promowania najlepszych praktyk w zakresie zarządzania,
- zniechęcania do tworzenia takich polityk i programów ubezpieczeniowych, w których wykorzystanie amalgamatu stomatologicznego jest preferowane względem stosowania wypełnień stomatologicznych niezawierających rtęci,
- zachęcanie do tworzenia takich polityk i programów ubezpieczeniowych, w których preferowane jest wykorzystanie wysokiej jakości alternatyw dla amalgamatu stomatologicznego przy wypełnianiu ubytków,
- ograniczenie stosowania amalgamatu stomatologicznego do jego formy kapsułkowej,
- promowanie stosowania najlepszych praktyk w zakresie ochrony środowiska w ośrodkach stomatologicznych w celu zmniejszenia uwolnień rtęci i związków rtęci do wody i gruntu.

Kwestie stosowania amalgamatu regulują przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. *w sprawie rtęci*, w którym wprowadzono od 2018 r. zakaz stosowania amalgamatu stomatologicznego w leczeniu zębów mlecznych, w leczeniu stomatologicznym dzieci w wieku poniżej 15 lat oraz kobiet ciężarnych lub karmiących, chyba że jest to absolutnie niezbędne, a od 2019 r. wprowadzono możliwość stosowania amalgamatu stomatologicznego wyłącznie w formie kapsułkowej.

Ograniczenie stosowania amalgamatu stomatologicznego do jego formy kapsułkowej wprowadzono w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. *w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1199, z późn. zm.).

3) Procesy produkcyjne, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci (art. 5 Konwencji)

Zgodnie z Konwencją, od 2018 r., obowiązuje zakaz produkcji aldehydu octowego, w której rtęć lub związki rtęci stosowane są jako katalizatory, natomiast od 2025 r. zakazana będzie produkcja chloro-alkaliczna.

W zakresie produkcji aldehydu octowego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci wprowadziło zakaz stosowania rtęci lub związków rtęci od dnia 1 stycznia 2018 r. w procesach produkcyjnych, w których rtęć lub związki rtęci są stosowane jako katalizator.

Decyzja wykonawcza Komisji 2013/732/UE z dnia 9 grudnia 2013 r. *ustanawiająca konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych, w odniesieniu do produkcji chloro-alkalicznej* (Dz. Urz. UE L 332 z 11.12.2013, str. 34) wprowadziła obowiązek wycofania z eksploatacji ogniów rtęciowych w przemyśle chloro-alkalicznym. Natomiast rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci wprowadziło od 11 grudnia 2017 r. zakaz stosowania rtęci lub związków rtęci w produkcji chloro-alkalicznej.

Konwencja wprowadza obowiązek podejmowania działań mających na celu zapobieganie emisjom i uwolnieniom rtęci lub związków rtęci z obiektów, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci. Emisje rtęci ze źródeł przemysłowych są regulowane na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 17) (dalej: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych).

W Polsce do przedmiotowych zagadnień odnoszą się następujące akty prawne: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) (dalej: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. poz. 1169) (dalej: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1806) (dalej: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie

standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2286, z późn. zm.) (dalej: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody*), rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. *w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu* (Dz. U. poz. 2279) (dalej: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. *w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu*).

Konwencja ponadto zobowiązuje do ograniczenia wykorzystywania rtęci lub związków rtęci w następujących procesach:

- produkcji monomeru chlorku winylu,
- produkcji metanolanu lub etanolanu sodu lub potasu,
- produkcji poliuretanu z zastosowaniem katalizatorów zawierających rtęć.

Zakaz stosowania przedmiotowych procesów został wprowadzony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. *w sprawie rtęci* odpowiednio od 1 stycznia 2018 r., 1 stycznia 2022 r. i 1 stycznia 2028 r.

4) Emisje (art. 8 Konwencji)

Przepisy Konwencji wprowadzają obowiązek kontroli emisji rtęci i związków rtęci do atmosfery z określonych źródeł. Należą do nich:

- elektrownie opalane węglem,
- kotły przemysłowe opalane węglem,
- procesy wytapiania i prażenia stosowane w produkcji metali nieżelaznych,
- spalarnie odpadów,
- obiekty produkcji klinkieru cementowego.

W odniesieniu do nowych źródeł Konwencja wprowadza wymagania w zakresie stosowania najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska w celu kontrolowania, a tam, gdzie to możliwe, ograniczenia emisji, tak szybko jak to możliwe, ale nie później niż pięć lat po dniu wejścia w życie Konwencji w odniesieniu do danej Strony.

Strony mają też obowiązek wdrożenia co najmniej jednego z następujących środków, tak szybko jak tylko jest to możliwe, ale nie później niż dziesięć lat po dacie wejścia w życie Konwencji w odniesieniu do danej Strony:

- określony ilościowo cel dotyczący kontrolowania oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ograniczania emisji z istotnych źródeł,
- dopuszczalne wartości emisji w celu kontrolowania oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ograniczania emisji z istotnych źródeł,
- zastosowanie najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska w celu kontroli emisji z istotnych źródeł,
- strategię kontroli obejmującą wiele substancji zanieczyszczających, która przyniesie dodatkowe korzyści dla kontroli emisji rtęci,
- alternatywne środki umożliwiające ograniczenie emisji z istotnych źródeł.

Konwencja wprowadza również obowiązek ustanowienia rejestru emisji pochodzących z istotnych źródeł tak szybko jak to możliwe, ale nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie Konwencji w odniesieniu do danej Strony.

Przepisy dotyczące ograniczania emisji rtęci do atmosfery są regulowane dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych oraz dyrektywą 2008/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, zmieniającą i w następstwie uchylającą dyrektywy Rady 82/176/EWG, 83/513/EWG, 84/156/EWG, 84/491/EWG i 86/280/EWG oraz zmieniającą dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 84) (dalej: dyrektywa 2008/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej). Prowadzenie pomiarów rtęci w powietrzu ustanawia dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3).

Polskie akty prawne regulujące zagadnienia dotyczące emisji rtęci do atmosfery to: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo

środowiska jako całości, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 r. *w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów*, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. *w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu*, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody*.

5) Uwolnienia (art. 9 Konwencji)

Każda Strona nie później niż trzy lata po dacie wejścia w życie Konwencji w odniesieniu do niej, a następnie regularnie, określa kategorie istotnych źródeł punktowych.

Konwencja wprowadza obowiązek podjęcia działań mających na celu kontrolę uwolnień przez Strony posiadające na swoim terytorium istotne źródła punktowe. Działania te obejmują co najmniej jedno z następujących, zgodnie z potrzebami:

- określenie dopuszczalnych wartości uwolnień w celu kontrolowania oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ograniczania uwolnień z istotnych źródeł,
- zastosowanie najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska w celu kontroli uwolnień z istotnych źródeł,
- strategię kontroli obejmującą wiele substancji zanieczyszczających, która przyniesie dodatkowe korzyści dla kontroli uwolnień rtęci,
- alternatywne środki umożliwiające ograniczenie uwolnień z istotnych źródeł.

Konwencja ustanawia również obowiązek wdrożenia rejestru uwolnień pochodzących z istotnych źródeł tak szybko jak to możliwe, ale nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie Konwencji w odniesieniu do danej Strony.

Zagadnienia te są ujęte w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. *w sprawie emisji przemysłowych*, dyrektywie 2008/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. *w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej*, dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. *zmieniająca dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej* (Dz. Urz. UE L 226 z 24.08.2013, str. 1), rozporządzeniu (WE) nr 166/2006 Parlamentu

Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 33 z 04.02.2006, str. 1).

W Polsce zagadnienia te regulują następujące akty prawne: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* wraz z aktami wykonawczymi oraz ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2021 r. poz. 624) (dalej: ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne*).

6) Składowanie przejściowe rtęci innej niż rtęć odpadowa w sposób bezpieczny dla środowiska (art. 10 Konwencji)

Postanowienia przedmiotowego artykułu Konwencji dotyczą przejściowego składowania rtęci i związków rtęci określonych w art. 3 Konwencji, nieobjętych jednak definicją odpadów rtęciowych. Zgodnie z art. 3 Konwencji, definicja rtęci i związków rtęci nie ma zastosowania do ilości rtęci lub związków rtęci, które mają być użytkowane w badaniach na skalę laboratoryjną lub jako wzorzec odniesienia, występujących w sposób naturalny śladowych ilości obecnych w takich produktach jak metale inne niż rtęć, rudy lub produkty mineralne, w tym węgiel, lub też w produktach uzyskanych z takich materiałów, oraz niezamierzonych ilości śladowych w produktach chemicznych ani produktów z dodatkiem rtęci.

Konwencja wprowadza obowiązek podejmowania działań w celu zapewnienia, że składowanie przejściowe rtęci innej niż odpadowa i związków rtęci, przeznaczonych do użytku dozwolonego dla danej Strony w ramach Konwencji, prowadzone jest w sposób bezpieczny dla środowiska i przy uwzględnieniu wszelkich wytycznych i wymogów.

Składowanie ww. rtęci musi być prowadzone w sposób bezpieczny dla środowiska. Prawo UE ujmuje te zagadnienia w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci, przy zachowaniu progów oraz zgodnie z wymogami określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1) oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych.

7) Odpady rtęciowe (art. 11 Konwencji)

Odpady rtęciowe w rozumieniu Konwencji oznaczają substancje lub obiekty:

- składające się z rtęci lub związków rtęci,
- zawierające rtęć lub związki rtęci, lub
- zanieczyszczone rtęcią lub związkami rtęci,

w ilości przekraczającej progi określone przez COP, we współpracy z organami Konwencji bazylejskiej *o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, sporządzonej w Bazylei 22.03.1989 r.* (Dz. U. z 1995 r. poz. 88) (dalej: Konwencja bazylejska). Za odpady rtęciowe uznaje się te, które są unieszkodliwiane, których unieszkodliwianie zamierza się przeprowadzić, albo których unieszkodliwianie jest wymagane na mocy przepisów prawa krajowego lub Konwencji. Definicja ta wyklucza nadkłady, odpady skalne i zwałowiska z kopalnictwa, z wyjątkiem wydobycia podstawowego rtęci, chyba że zawierają rtęć lub związki rtęci w ilościach przekraczających progi określone przez COP.

Konwencja ustanawia obowiązki w zakresie odpowiedniego gospodarowania odpadami rtęciowymi, tj. obowiązki dotyczące zarządzania bezpiecznego dla środowiska, odzyskiwania i przetwarzania wyłącznie na cele dozwolone oraz unieszkodliwiania odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

Konwencja wprowadza obowiązek podjęcia odpowiednich działań w celu zagwarantowania, że odpady rtęciowe:

- podlegają zarządzaniu w sposób bezpieczny dla środowiska, przy uwzględnieniu wytycznych opracowanych na mocy Konwencji bazylejskiej i zgodnie z wymogami, które COP przyjmie w dodatkowym załączniku do Konwencji. Przy opracowywaniu wymogów COP bierze pod uwagę przepisy krajowe i dokumenty programowe Stron dotyczące gospodarowania odpadami,
- są odzyskiwane, poddawane recyklingowi, regenerowane lub bezpośrednio stosowane ponownie tylko w celu dopuszczonym na mocy Konwencji dla danej Strony, lub w celu unieszkodliwienia w sposób bezpieczny dla środowiska,
- w odniesieniu do Stron Konwencji bazylejskiej nie są przewożone przez granice państwowe, z wyjątkiem przewożenia do celów unieszkodliwienia w sposób bezpieczny dla środowiska. W sytuacji gdy Konwencja bazylejska nie ma

zastosowania do przewozu przez granice państwowe, Strona zezwala na taki przewóz tylko po uwzględnieniu odpowiednich międzynarodowych przepisów, norm i wytycznych.

Prawo UE reguluje przedmiotowe kwestie w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. *w sprawie rtęci*.

W polskim porządku prawnym zawarto ogólne zasady gospodarowania odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2020 r. poz. 797, z późn. zm.) (dalej: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*). Natomiast szczegółowe zasady dotyczące czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. *w sprawie składowisk odpadów* (Dz. U. poz. 523).

8) Miejsca zanieczyszczone (art. 12 Konwencji)

Zgodnie z postanowieniami Konwencji, Strony dążą do opracowania odpowiednich strategii identyfikacji i oceny miejsc zanieczyszczonych rtęcią lub związkami rtęci.

Działania mające na celu zmniejszenie ryzyka, jakie stanowią takie miejsca, muszą być prowadzone w sposób bezpieczny dla środowiska i obejmować, w stosownych przypadkach, ocenę ryzyka dla zdrowia ludzkiego i środowiska, wskutek działania rtęci lub związków rtęci, jakie tam się znajdują.

Strony zachęca się również do współpracy w opracowywaniu strategii i wdrażaniu działań mających na celu identyfikację, ocenę, ustalenie priorytetów i zarządzanie miejscami zanieczyszczonymi oraz, w stosownych przypadkach, ich rekultywację.

Prawodawstwo UE reguluje te kwestie w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. *w sprawie rtęci*. Ogólne rozwiązania dotyczące zaradzania szkodom dotyczącym powierzchni ziemi wprowadza dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. *w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu* (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, str. 56, z późn. zm.), która obejmuje jedynie przypadki zanieczyszczeń spowodowanych przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku. Dyrektywa nie odnosi się do zanieczyszczeń, które zaistniały przed 30

kwietnia 2007 r. lub wynikają z działalności, która została zakończona przed 30 kwietnia 2007 r., a także jeżeli od emisji lub zdarzenia, które spowodowały bezpośrednie zagrożenie szkodą lub szkodę w środowisku, upłynęło więcej niż 30 lat, w tym do historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

W Polsce przepisy związane z prowadzeniem rejestrów dotyczących zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w tym zanieczyszczeń rtęcią, zostały wprowadzone na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187) (dalej: *ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie*).

4. Przewidywane skutki związane z wejściem w życie Konwencji

Skutki społeczne

Ratyfikacja Konwencji przez Polskę nie spowoduje dodatkowych skutków społecznych, ponieważ wszystkie postanowienia Konwencji są odzwierciedlone w prawie UE. Przepisy Konwencji wpływają na poprawę stanu środowiska przez ograniczanie emisji i uwolnień rtęci oraz związków rtęci, jak również przez eliminowanie rtęci i jej związków z produktów i procesów przemysłowych, a także regulowanie kwestii zdrowotnych.

Skutki gospodarcze

Ratyfikacja Konwencji przez Polskę nie spowoduje skutków gospodarczych. Przepisy Konwencji nie nakładają nowych obowiązków na państwa członkowskie UE. Wszystkie postanowienia Konwencji są odzwierciedlone w prawie UE.

Skutki finansowe i źródła finansowania

Ratyfikacja Konwencji przez Polskę spowoduje skutki finansowe związane z:

- odprowadzaniem corocznej składki na rzecz Konwencji (czyli fundusz powierniczy „The General Trust Fund”),
- udziałem w spotkaniach związanych z realizacją postanowień Konwencji (spotkania dwustronne, wielostronne i COP).

Na swoim pierwszym posiedzeniu COP przyjęła decyzję MC-1/10 w sprawie zasad finansowych, która ustanowiła trzy fundusze powiernicze:

- „The General Trust Fund” zapewniający finansowe wsparcie pracy Sekretariatu Konwencji,
- „The Special Trust Fund” wspierający, między innymi, działania Sekretariatu, zgodnie z art. 14 (Budowanie zdolności, pomoc techniczna i transfer technologii), udział przedstawicieli Stron, będących krajami rozwijającymi się i Stron, których gospodarki są w okresie transformacji w spotkaniach COP i jej organów pomocniczych,
- „The Specific Trust Fund” zapewniający wsparcie budowania zdolności i pomocy technicznej zgodnie z art. 13 (Zasoby finansowe i mechanizm finansowy) na potrzeby konkretnego programu międzynarodowego.

Wysokości składek należnych każdego roku od Stron przyjmowane są w decyzjach COP.

Ratyfikacja Konwencji wiąże się z koniecznością opłacania składki członkowskiej na fundusz powierniczy „The General Trust Fund”. Wielkość polskiej składki będzie proporcjonalna do wskaźnika określającego możliwości płatnicze kraju, uwzględniającego m.in. dochód narodowy i wielkość populacji. Można się spodziewać, że przyszła kwota składki na rzecz Konwencji może wynieść dla Polski od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy USD rocznie.

Przykładowo w 2019 r. wysokość składek niektórych państw UE wyniosła: Bułgaria 1,9 tys. USD, Litwa 3,1 tys. USD, Słowacja 7,0 tys. USD, Rumunia 8,1 tys. USD, Portugalia 17,3 tys. USD, Szwecja 42,2 tys. USD, Holandia 65,5 tys. USD, Niemcy 282,4 tys. USD.

Podmiotem administracji rządowej odpowiedzialnym za zaplanowanie w budżecie środków na finansowanie przyszłej składki na rzecz Konwencji oraz pokrycie kosztów udziału w spotkaniach związanych z realizacją postanowień Konwencji jest Minister Klimatu i Środowiska.

Zgodnie z informacją otrzymaną z Sekretariatu Konwencji w 2021 roku szacowany wkład Polski do Konwencji w ramach składki na „The General Trust Fund” wyniosłby blisko 38,5 tys. USD (kwota szacunkowa). Kwota ta została zabezpieczona w budżecie Ministra Klimatu i Środowiska na lata 2021–2023 (część 51, dział 750, rozdział 75001, paragraf wydatków 4540 składki do organizacji międzynarodowych).

Wsparcie „The Special Trust Fund” i „The Specific Trust Fund” przez Strony jest dobrowolne. Decyzja w sprawie partycypacji Polski w obu funduszach powierniczych nie została jeszcze podjęta. Ewentualne finansowanie powinno zostać zapewnione z budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Konwencja ustanawia również mechanizm zapewniania nowych, adekwatnych, przewidywalnych i dostępnych w odpowiednim momencie środków finansowych. Mechanizm ma na celu wsparcie Stron będących państwami rozwijającymi się i państwami, których gospodarki są w okresie transformacji, w realizacji zobowiązań wynikających z Konwencji. Mechanizm obejmuje: fundusz powierniczy „Global Environment Facility Trust Fund” oraz szczególny program międzynarodowy mający na celu wsparcie budowania zdolności instytucjonalnej oraz pomocy technicznej. Wpłaty Stron na rzecz instrumentów w ramach przedmiotowego mechanizmu są dobrowolne. Decyzja w sprawie partycypacji Polski w „Global Environment Facility Trust Fund” nie została jeszcze podjęta. Ewentualne finansowanie powinno zostać zapewnione z budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Spotkania wielostronne związane z Konwencją odbywają się najwyżej kilka razy do roku, a spotkania COP co dwa lata. Dotychczas udział polskiej delegacji w spotkaniach związanych z Konwencją był finansowany z rezerwy celowej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i realizowany przez byłe Ministerstwo Klimatu, a wcześniej przez byłe Ministerstwo Środowiska. Nie przewiduje się zmian w tym zakresie. Dodatkowe koszty wdrażania postanowień Konwencji mogą wiązać się z prowadzeniem współpracy ukierunkowanej na tworzenie i poprawę:

- rejestrów stosowania i używania rtęci i związków rtęci oraz antropogenicznych emisji rtęci i związków rtęci do atmosfery i uwalniania rtęci i związków rtęci do wody i gruntów,
- modelowania i geograficznie reprezentatywnego monitorowania poziomów rtęci i związków rtęci w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych i w elementach środowiska, w tym elementach biotycznych, takich jak ryby, ssaki morskie, żółwie i ptaki morskie, a także współpracy przy pobieraniu oraz wymianie istotnych i odpowiednich próbek,

- ocen wpływu rtęci i związków rtęci na zdrowie ludzi i środowisko, w uzupełnieniu oceny skutków społecznych, ekonomicznych i kulturowych, zwłaszcza w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych,
- ujednoliconych metodologii ww. działań,
- informacji na temat cyklu środowiskowego, rozprzestrzeniania się (w tym przemieszczania się na dalekie odległości i osiadania), przekształcania oraz zachowania się rtęci i związków rtęci w różnych ekosystemach, rozróżniając odpowiednio antropogeniczne i naturalne emisje oraz uwolnienia rtęci, a także wtórne uruchomienia rtęci ze składowisk historycznych,
- informacji na temat handlu rtęcią i związkami rtęci oraz produktami z dodatkiem rtęci,
- informacji i badań na temat technicznej i ekonomicznej dostępności produktów niezawierających rtęci i procesów niewymagających wykorzystywania rtęci oraz na temat najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska umożliwiających ograniczenie i monitorowanie emisji i uwolnień rtęci i związków rtęci.

Ponadto dodatkowe koszty mogą wiązać się także ze:

- współpracą Stron w celu zapewnienia, w miarę swoich możliwości, budowania zdolności instytucjonalnej i pomocy technicznej w sposób adekwatny i dostępny w odpowiednim momencie dla Stron będących krajami rozwijającymi się, w szczególności Stron będących krajami najslabiej rozwiniętymi lub małymi państwami wyspiarskimi oraz Stron, których gospodarki są w okresie transformacji, w celu wsparcia tych krajów w realizacji zobowiązań na mocy niniejszej Konwencji,
- wspieraniem i ułatwianiem, w razie potrzeby z pomocą sektora prywatnego i innych interesariuszy, w miarę możliwości, rozwoju, transferu, rozpowszechniania i udostępniania najnowszych, bezpiecznych dla środowiska technologii alternatywnych, dla Stron będących krajami rozwijającymi się, w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych i małych państw wyspiarskich oraz Stron, których gospodarki są w okresie transformacji, w celu wzmocnienia ich zdolności do skutecznego wdrożenia postanowień Konwencji,

- wspieraniem i ułatwianiem edukacji, szkoleniami i podnoszeniem świadomości społeczeństwa na temat skutków narażenia na działanie rtęci i związków rtęci dla zdrowia ludzi i środowiska w stosownych przypadkach we współpracy z odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi i pozarządowymi oraz grupami szczególnie wrażliwymi.

Dodatkowe koszty wdrażania postanowień Konwencji mogą wiązać się również z realizacją nieobowiązkowych działań dotyczących:

- wspierania opracowywania i wdrażania strategii i programów mających na celu zidentyfikowanie i ochronę narażonych grup ludności, a zwłaszcza grup szczególnie wrażliwych, oraz takich strategii i programów, które mogą obejmować przyjmowanie potwierdzonych naukowo wytycznych zdrowotnych związanych z narażeniem na działanie rtęci i związków rtęci, a w stosownych przypadkach również określanie celów związanych z ograniczeniem narażenia na działanie rtęci, a także edukację społeczeństwa, z udziałem sektora zdrowia publicznego i innych zaangażowanych sektorów,
- wspierania opracowywania i wdrażania naukowo ugruntowanych programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących narażenia zawodowego na działanie rtęci i związków rtęci,
- wspierania odpowiednich usług opieki zdrowotnej związanych z profilaktyką, leczeniem i opieką dla grup ludności narażonych na działanie rtęci i związków rtęci,
- ustanawiania i wzmacniania, w stosownych przypadkach, zdolności instytucjonalnych i zdolności pracowników służby zdrowia w zakresie profilaktyki, diagnozy, leczenia i monitorowania zagrożeń dla zdrowia związanych z narażeniem na działanie rtęci i związków rtęci.

Zobowiązania wynikające z ratyfikacji Konwencji, w przypadku ich realizacji ze środków budżetu państwa, zostaną sfinansowane ze środków przewidzianych w limitach dysponentów właściwych części budżetowych w poszczególnych latach i nie będą stanowiły podstaw do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel.

Skutki polityczne

Ratyfikacja Konwencji przez Polskę umożliwi aktywne włączenie się w dyskusje na poziomie globalnym w ramach Konwencji, w szczególności przez udział w COP. Ratyfikowanie Konwencji stanowi istotny sygnał dla społeczności międzynarodowej wskazujący, że Polska chce uczestniczyć we wszystkich ważnych procesach globalnych, które jej dotyczą i które niosą dla niej określone skutki. Ponadto potwierdza to, iż Polska jest zaangażowana w realizację polityki opartej o zasady zrównoważonego rozwoju.

Skutki prawne

Ratyfikacja Konwencji przez Polskę nie spowoduje skutków prawnych. Przepisy Konwencji nie nakładają nowych obowiązków na państwa członkowskie UE, ponieważ wszystkie postanowienia Konwencji są odzwierciedlone w prawie UE.

Szczegółowe wytyczne są definiowane na podstawie decyzji COP. Dotychczas COP przyjął wytyczne w zakresie:

- źródeł dostaw rtęci i handlu rtęcią,
- wypełniania formularzy wymaganych na mocy art. 3 w odniesieniu do handlu rtęcią,
- identyfikacji poszczególnych zasobów rtęci lub związków rtęci przekraczających 50 ton metrycznych oraz źródeł dostaw rtęci generujących zapasy przekraczające 10 ton metrycznych rocznie,
- formatu rejestracji zwolnień dla produktów i procesów wymienionych w części I załączników A i B,
- opracowania krajowego planu działania mającego na celu ograniczenie i, w miarę możliwości, wyeliminowanie stosowania rtęci w rzemieślniczym wydobyciu złota na małą skalę,
- Najlepszych Dostępnych Technik i Najlepszych Praktyk Środowiskowych i ich kryteriów,
- metodologii sporządzania inwentaryzacji emisji,
- tymczasowego składowania rtęci innej niż rtęć odpadowa w sposób bezpieczny dla środowiska,
- bezpiecznej dla środowiska gospodarki odpadami składającymi się z rtęci lub związków rtęci lub nimi skażonymi,
- zarządzania terenami zanieczyszczonymi,

- strategicznego planowania wdrażania artykułów Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci dotyczących zdrowia,
- formatu raportowania,
- funduszu powierniczego „Global Environment Facility Trust Fund”.

Przepisy Konwencji stwierdzają, że COP przyjmie wytyczne w zakresie uwolnień dotyczące:

- najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska z uwzględnieniem wszelkich różnic między nowymi, a istniejącymi źródłami i z uwzględnieniem konieczności zminimalizowania skutków przenoszenia zanieczyszczeń między różnymi komponentami środowiska,
- metodyki przygotowywania rejestrów uwolnień.

COP przyjmie w dodatkowym załączniku postanowienia w zakresie wymogów dotyczących zarządzania w sposób bezpieczny dla środowiska odpadami rtęciowymi. Przy opracowywaniu wymogów COP weźmie pod uwagę przepisy i programy Stron dotyczące gospodarowania odpadami.

Z tego też względu istotne jest, aby Polska miała wpływ na kształtowanie dokumentów przyjmowanych przez COP.

5. Wpływ Konwencji na podmioty prawa krajowego

Konwencja dotyczy następujących podmiotów prawa krajowego:

- organów administracji rządowej, w szczególności Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, Ministra Zdrowia, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Prezesa Biura do spraw Substancji Chemicznych, Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
- wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami,
- organów jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności marszałków województw oraz starostów,
- przedsiębiorców, w szczególności prowadzących instalacje emitujące rtęć (zgodnie z kategoriami źródeł punktowych wymienionych w załączniku D do Konwencji),

producentów produktów z dodatkiem rtęci (wymienionych w załączniku A do Konwencji).

Z uwagi na fakt, że wszystkie postanowienia Konwencji są odzwierciedlone w prawie UE i bezpośrednio obowiązują Polskę, przedsiębiorcy nie poniosą dodatkowych obciążeń finansowych ani organizacyjnych po ratyfikacji Konwencji przez Polskę.

6. Wyjaśnienie wyboru trybu związania Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją

Zasadne jest, aby Konwencja podlegała ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* (dalej: *Konstytucja RP*) i art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. *o umowach międzynarodowych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 127), ze względu na to, że dotyczy ona spraw uregulowanych w ustawie.

Konwencja dotyczy spraw uregulowanych w przepisach: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*, ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o bateriach i akumulatorach*, ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*, ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie*. Ratyfikacja Konwencji nie będzie wiązała się z koniecznością wprowadzenia nowych środków prawnych.

W przypadku kolizji przepisów Konwencji i przepisów ww. ustaw, Konwencja będzie mieć pierwszeństwo przed ustawą zgodnie z art. 91 ust. 2 *Konstytucji RP*.

14.01.2021 r.

**Wykaz sygnatariuszy i stron Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci,
sporządzonej w Kumamoto dnia 10 października 2013 r.**

Nr	Uczestnik	Sygnatariusz	Ratyfikacja, Przyjęcie (A), Zatwierdzenie (AA), Przystąpienie (a)
1.	Islamska Republika Afganistanu		02.05.2017 (a)
2.	Republika Albanii	9.10.2014	26.05.2020
3.	Republika Angoli	11.10.2013	
4.	Antigua i Barbuda		23.09.2016 (a)
5.	Królestwo Arabii Saudyjskiej		27.02.2019 (a)
6.	Republika Argentyńska	10.10.2013	25.09.2017
7.	Republika Armenii	10.10.2013	13.12.2017
8.	Związek Australijski	10.10.2013	
9.	Republika Austrii	10.10.2013	12.06.2017
10.	Wspólnota Bahamów		12.02.2020 (a)
11.	Ludowa Republika Bangladeszu	10.10.2013	
12.	Królestwo Belgii	10.10.2013	26.02.2018
13.	Republika Beninu	10.10.2013	07.11.2016
14.	Republika Białorusi	23.09.2014	
15.	Wielonarodowe Państwo Boliwia	10.10.2013	26.01.2016
16.	Republika Botswany		03.06.2016 (a)
17.	Federacyjna Republika Brazylii	10.10.2013	08.08.2017
18.	Republika Bułgarii	10.10.2013	18.05.2017
19.	Burkina Faso	10.10.2013	10.04.2017
20.	Republika Burundi	14.02.2014	
21.	Republika Chile	10.10.2013	27.08.2018
22.	Chińska Republika Ludowa	10.10.2013	31.08.2016

23.	Republika Chorwacji	24.09.2014	25.09.2017
24.	Republika Cypryjska	24.09.2014	25.02.2020
25.	Republika Czadu	25.09.2014	24.09.2015
26.	Czarnogóra	24.09.2014	10.06.2019
27.	Republika Czeska	10.10.2013	19.06.2017
28.	Królestwo Danii	10.10.2013	18.05.2017 (AA)
29.	Republika Dominikańska	10.10.2013	20.03.2018
30.	Republika Dżibuti	10.10.2013	23.09.2014
31.	Republika Ekwadoru	10.10.2013	29.07.2016
32.	Republika Estońska		21.06.2017 (a)
33.	Królestwo Eswatini		21.09.2016 (a)
34.	Federalna Demokratyczna Republika Etiopii	10.10.2013	
35.	Republika Filipin	10.10.2013	08.07.2020
36.	Republika Finlandii	10.10.2013	01.06.2017 (A)
37.	Republika Francuska	10.10.2013	15.06.2017
38.	Republika Gabońska	30.06.2014	24.09.2014 (A)
39.	Republika Gambii	10.10.2013	07.11.2016
40.	Republika Ghany	24.09.2014	23.03.2017
41.	Republika Grecka	10.10.2013	10.06.2020
42.	Gruzja	10.10.2013	
43.	Kooperacyjna Republika Gujany	10.10.2013	24.09.2014
44.	Republika Gwatemali	10.10.2013	
45.	Republika Gwinei	25.11.2013	21.10.2014
46.	Republika Gwinei Bissau	24.09.2014	22.10.2018
47.	Republika Gwinei Równikowej		24.12.2019 (a)

48.	Królestwo Hiszpanii	10.10.2013	
49.	Królestwo Niderlandów	10.10.2013	18.05.2017 (A)
50.	Republika Hondurasu	24.09.2014	22.03.2017
51.	Republika Indii	30.09.2014	18.06.2018
52.	Republika Indonezji	10.10.2013	22.09.2017
53.	Republika Iraku	10.10.2013	
54.	Islamska Republika Iranu	10.10.2013	16.06.2017
55.	Irlandia	10.10.2013	18.03.2019
56.	Republika Islandii		03.05.2018 (a)
57.	Państwo Izrael	10.10.2013	
58.	Jamajka	10.10.2013	19.07.2017
59.	Japonia	10.10.2013	02.02.2016 (A)
60.	Republika Jemeńska	21.03.2014	
61.	Jordańskie Królestwo Haszymidzkie	10.10.2013	12.11.2015
62.	Królestwo Kambodży	10.10.2013	
63.	Republika Kamerunu	24.09.2014	
64.	Kanada	10.10.2013	07.04.2017
65.	Państwo Katar		04.11.2020 (a)
66.	Republika Kenii	10.10.2013	
67.	Republika Kiribati		28.07.2017 (a)
68.	Republika Kolumbii	10.10.2013	26.08.2019
69.	Związek Komorów	10.10.2013	23.07.2019
70.	Republika Konga	8.10.2014	06.08.2019
71.	Republika Korei	24.09.2014	22.11.2019
72.	Republika Kostaryki	10.10.2013	19.01.2017
73.	Republika Kuby		30.01.2018 (a)

74.	Państwo Kuwejt	10.10.2013	03.12.2015
75.	Laotańska Republika Ludowo-Demokratyczna		21.09.2017 (a)
76.	Królestwo Lesotho		12.11.2014 (a)
77.	Republika Libańska		13.10.2017 (a)
78.	Republika Liberii	24.09.2014	
79.	Państwo Libia	10.10.2013	
80.	Księstwo Liechtensteinu		01.02.2017 (a)
81.	Republika Litewska	10.10.2013	15.01.2018
82.	Wielkie Księstwo Luksemburga	10.10.2013	21.09.2017
83.	Republika Łotewska	24.09.2014	20.06.2017
84.	Republika Macedonii Północnej	25.07.2014	12.03.2020
85.	Republika Madagaskaru	10.10.2013	13.05.2015
86.	Republika Malawi	10.10.2013	
87.	Malezja	24.09.2014	
88.	Republika Mali	10.10.2013	27.05.2016
89.	Republika Malty	8.10.2014	18.05.2017
90.	Królestwo Marokańskie	6.06.2014	
91.	Islamska Republika Mauretańska	11.10.2013	18.08.2015
92.	Republika Mauritiusu	10.10.2013	21.09.2017
93.	Meksykańskie Stany Zjednoczone	10.10.2013	29.09.2015
94.	Republika Mołdawii	10.10.2013	20.06.2017
95.	Księstwo Monako	24.09.2014	24.09.2014
96.	Mongolia	10.10.2013	28.09.2015
97.	Republika Mozambiku	10.10.2013	
98.	Republika Namibii		06.09.2017 (a)

99.	Federalna Demokratyczna Republika Nepalu	10.10.2013	
100.	Republika Federalna Niemiec	10.10.2013	15.09.2017
101.	Republika Nigru	10.10.2013	09.06.2017
102.	Federalna Republika Nigerii	10.10.2013	01.02.2018
103.	Republika Nikaragui	10.10.2013	29.10.2014
104.	Królestwo Norwegii	10.10.2013	12.05.2017
105.	Nowa Zelandia	10.10.2013	
106.	Sułtanat Omanu		23.06.2020 (a)
107.	Islamska Republika Pakistanu	10.10.2013	16.12.2020
108.	Republika Palau	9.10.2014	21.06.2017
109.	Palestyna		18.03.2019 (a)
110.	Republika Panamy	10.10.2013	29.09.2015
111.	Republika Paragwaju	10.02.2014	26.06.2018
112.	Republika Peru	10.10.2013	21.01.2016
113.	Rzeczpospolita Polska	24.09.2014	
114.	Republika Południowej Afryki	10.10.2013	29.04.2019
115.	Republika Portugalska		28.08.2018 (a)
116.	Republika Środkowoafrykańska	10.10.2013	
117.	Federacja Rosyjska	24.09.2014	
118.	Rumunia	10.10.2013	18.05.2017
119.	Republika Rwandy		29.06.2017 (a)
120.	Federacja Saint Kitts i Nevis		24.05.2017 (a)
121.	Saint Lucia		23.01.2019 (a)
122.	Republika Salwadoru		20.06.2017 (a)
123.	Niezależne Państwo Samoa	10.10.2013	24.09.2015

124.	Republika Senegalu	11.10.2013	03.03.2016
125.	Republika Serbii	9.10.2014	
126.	Republika Seszeli	27.05.2014	13.01.2015
127.	Republika Sierra Leone	12.08.2014	01.11.2016
128.	Republika Singapuru	10.10.2013	22.09.2017
129.	Republika Słowacka	10.10.2013	31.05.2017
130.	Republika Słowenii	10.10.2013	23.06.2017
131.	Demokratyczno-Socjalistyczna Republika Sri Lanki	8.10.2014	19.06.2017
132.	Stany Zjednoczone Ameryki	6.11.2013	06.11.2013 (A)
133.	Republika Sudanu	24.09.2014	
134.	Republika Surinamu		02.08.2018 (a)
135.	Syryjska Republika Arabska	24.09.2014	26.07.2017
136.	Konfederacja Szwajcarska	10.10.2013	25.05.2016
137.	Królestwo Szwecji	10.10.2013	18.05.2017
138.	Królestwo Tajlandii		22.06.2017 (a)
139.	Zjednoczona Republika Tanzanii	10.10.2013	5.10.2020
140.	Republika Togijska	10.10.2013	03.02.2017
141.	Królestwo Tonga		22.10.2018 (a)
142.	Republika Tunezyjska	10.10.2013	
143.	Republika Turcji	24.09.2014	
144.	Tuvalu		07.06.2019 (a)
145.	Republika Ugandy	10.10.2013	01.03.2019
146.	Unia Europejska	10.10.2013	18.05.2017 (AA)
147.	Wschodnia Republika Urugwaju	10.10.2013	24.09.2014
148.	Republika Vanuatu		16.10.2018 (a)

149.	Boliwariańska Republika Wenezueli	10.10.2013	
150.	Węgry	10.10.2013	18.05.2017
151.	Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	10.10.2013	23.03.2018
152.	Socjalistyczna Republika Wietnamu	11.10.2013	23.06.2017 (AA)
153.	Republika Włoska	10.10.2013	05.01.2021
154.	Republika Wybrzeża Kości Słoniowej	10.10.2013	01.10.2019
155.	Republika Wysp Marshalla		29.01.2019 (a)
156.	Demokratyczna Republika Wysp Świętego Tomasza i Książęcej		30.08.2018 (a)
157.	Republika Zambii	10.10.2013	11.03.2016
158.	Republika Zimbabwe	11.10.2013	
159.	Państwo Zjednoczonych Emiratów Arabskich	10.10.2013	27.04.2015

KONWENCJA Z MINAMATY W SPRAWIE RTĘCI

Strony niniejszej Konwencji,

uznając, że rtęć jest substancją chemiczną o światowym znaczeniu z uwagi na jej przenoszenie w powietrzu na dalekie odległości, utrzymywanie się w środowisku po wprowadzeniu w drodze działalności człowieka, zdolność do biokumulacji w ekosystemach oraz znaczący szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi i środowisko,

mając na uwadze decyzję Rady Zarządzającej Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska nr 25/5 z dnia 20 lutego 2009 r. o rozpoczęciu działań międzynarodowych mających na celu gospodarowanie rtęcią w efektywny, skuteczny i spójny sposób,

mając na uwadze ust. 221 dokumentu końcowego Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju pt. „The future we want” („Takiej przyszłości chcemy”), w którym wezwano do pomyślnego zakończenia negocjacji w sprawie ogólnoswiatowego prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego rtęci w celu uwzględnienia zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska,

mając na uwadze potwierdzenie przez Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju zasad określonych w deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, w tym między innymi wspólnych, choć zróżnicowanych obowiązków, a także uznając sytuacje i możliwości poszczególnych państw oraz potrzebę działania na skalę globalną,

mając świadomość istnienia, zwłaszcza w krajach rozwijających się, problemów zdrowotnych wynikających z narażenia na działanie rtęci słabszych grup społecznych, zwłaszcza kobiet i dzieci, a za ich pośrednictwem przyszłych pokoleń,

zauważając szczególną podatność ekosystemów arktycznych i społeczności tubylczych ze względu na biomagnifikację rtęci oraz skażenie tradycyjnej żywności, a także w obawie o ogólne oddziaływanie rtęci na społeczności tubylcze,

uznając istotne doświadczenia związane z chorobą z Minamaty, a zwłaszcza poważne skutki dla zdrowia i środowiska wynikające ze skażenia rtęcią, a także potrzebę zapewnienia odpowiedniej gospodarki rtęcią i zapobiegania takim wydarzeniom w przyszłości,

podkreślając znaczenie wsparcia finansowego, technicznego, technologicznego i związanego z budowaniem zdolności, zwłaszcza w przypadku krajów rozwijających się oraz krajów, których gospodarki są w okresie transformacji, w celu wzmocnienia w takich krajach zdolności do gospodarki rtęcią oraz wspierania skutecznego wdrażania niniejszej Konwencji,

uznając również działania Światowej Organizacji Zdrowia w dziedzinie ochrony zdrowia ludzkiego w związku z rtęcią oraz uznając rolę stosownych wielostronnych umów w dziedzinie środowiska, w szczególności Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych oraz konwencji rotterdamskiej w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami,

uznając, że niniejsza Konwencja i inne międzynarodowe umowy w dziedzinie środowiska i handlu wzajemnie się wzmacniają,

podkreślając, że żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie ma na celu zmiany praw i obowiązków którejkolwiek ze Stron wynikających z obowiązujących umów międzynarodowych,

rozumiejąc, że celem powyższego motywu nie jest stworzenie hierarchii obejmującej niniejszą Konwencję i inne instrumenty międzynarodowe,

zauważając, że żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie uniemożliwia żadnej ze Stron podjęcia dodatkowych, zgodnych z postanowieniami niniejszej Konwencji, krajowych działań w celu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska przed narażeniem na działanie rtęci, zgodnie z zobowiązaniami takiej Strony wynikającymi z obowiązującego prawa międzynarodowego,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej Konwencji jest ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed antropogenicznymi emisjami i uwolnieniami rtęci oraz związków rtęci.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej Konwencji:

- a) „wydobycie złota tradycyjne i na małą skalę” oznacza wydobycie złota dokonywane przez pojedynczych górników lub małe przedsiębiorstwa o ograniczonych inwestycjach kapitałowych i produkcji;
- b) „najlepsze dostępne techniki” oznaczają te techniki, które umożliwiają najskuteczniejsze zapobieganie emisjom i uwolnieniom rtęci do powietrza, wody i gruntu, a także skutkom takich emisji i uwolnień dla środowiska jako całości oraz – w przypadkach, w których takie zapobieganie nie jest możliwe – ograniczanie takich emisji i uwolnień rtęci oraz ich skutków, z uwzględnieniem ekonomicznych i technicznych uwarunkowań dotyczących danej Strony lub danego obiektu znajdującego się na terytorium tej Strony. W tym kontekście:

„najlepsze” oznacza najskuteczniejsze w osiągnięciu wysokiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości;

„dostępne” techniki oznaczają, w odniesieniu do danej Strony i danego obiektu znajdującego się na terytorium tej Strony, techniki opracowane na taką skalę, która umożliwia ich zastosowanie w odpowiednim sektorze przemysłu w sposób wykonalny pod względem ekonomicznym i technicznym, z uwzględnieniem kosztów i korzyści, niezależnie od tego, czy takie techniki stosuje się lub opracowano na terytorium danej Strony, pod warunkiem że techniki te są dostępne dla podmiotu prowadzącego działalność w obiekcie zgodnie z ustaleniami danej Strony; oraz

„techniki” oznaczają stosowane technologie, praktykę działania oraz sposoby projektowania instalacji, ich budowy, konserwowania, obsługi i wycofywania z eksploatacji;

- c) „najlepsze praktyki w dziedzinie ochrony środowiska” oznaczają stosowanie najbardziej odpowiedniego połączenia środków i strategii w dziedzinie ochrony środowiska;
- d) „rtęć” oznacza rtęć pierwiastkową (Hg(0), nr CAS 7439-97-6);
- e) „związek rtęci” oznacza jakąkolwiek substancję składającą się z atomów rtęci i co najmniej jednego atomu innego pierwiastka chemicznego, która może zostać rozdzielona na różne składniki wyłącznie w drodze reakcji chemicznych;

- f) „produkt z dodatkiem rtęci” oznacza produkt lub składnik produktu, który zawiera rtęć lub związek rtęci dodane do niego celowo;
- g) „Strona” oznacza państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, które wyraziły zgodę na związanie niniejszą Konwencją i które niniejsza Konwencja obowiązuje;
- h) „Strony obecne i głosujące” oznaczają Strony obecne i oddające głos za lub przeciw podczas posiedzeń Stron;
- i) „wydobycie podstawowe rtęci” oznacza wydobycie, w ramach którego podstawowym poszukiwanym materiałem jest rtęć;
- j) „regionalna organizacja integracji gospodarczej” oznacza organizację utworzoną przez suwerenne państwa z danego regionu, której jej państwa członkowskie przekazały kompetencje w sprawach regulowanych niniejszą Konwencją i która została należycie upoważniona, zgodnie z jej wewnętrznymi procedurami, do podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia niniejszej Konwencji lub przystąpienia do niej; oraz
- k) „dozwolone użytkowanie” oznacza wszelkie użytkowanie rtęci lub związków rtęci przez Stronę zgodnie z niniejszą Konwencją, w tym między innymi użytkowanie zgodne z postanowieniami art. 3, 4, 5, 6 i 7.

Artykuł 3

Źródła dostaw rtęci i handel rtęcią

1. Do celów niniejszego artykułu:
 - a) odwołania do „rtęci” obejmują mieszaniny rtęci z innymi substancjami, w tym stopy rtęci, przy wagowym stężeniu procentowym rtęci co najmniej 95 procent; oraz
 - b) „związki rtęci” oznaczają chlorek rtęci(I) (znany również jako kalomel), tlenek rtęci(II), siarczan rtęci(II), azotan rtęci(II), cynober i siarczek rtęci.
2. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do:
 - a) ilości rtęci lub związków rtęci, które mają być użytkowane w badaniach na skalę laboratoryjną lub jako wzorzec odniesienia; lub
 - b) występujących w sposób naturalny śladowych ilości rtęci lub związków rtęci obecnych w takich produktach jak metale inne niż rtęć, rudy lub produkty mineralne, w tym węgiel, lub też w produktach uzyskanych z takich materiałów, oraz niezamierzonych ilości śladowych w produktach chemicznych; lub
 - c) produktów z dodatkiem rtęci.
3. Żadna Strona nie zezwala na wydobycie podstawowe rtęci, jeśli takie wydobycie nie było prowadzone na jej terytorium w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony.
4. Każda Strona zezwala na wydobycie podstawowe rtęci wyłącznie, jeśli takie wydobycie było prowadzone na jej terytorium w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do takiej Strony i wyłącznie przez okres nie dłuższy niż piętnaście lat po tym dniu. W tym okresie rtęć pochodząca z takiego wydobycia wykorzystuje się wyłącznie w wytwarzaniu produktów z dodatkiem rtęci zgodnie z art. 4, w procesach produkcyjnych zgodnie z art. 5, lub unieszkodliwia się ją zgodnie z art. 11, stosując operacje, które nie prowadzą do odzysku,

recyklingu, regeneracji, bezpośredniego ponownego zastosowania ani innych sposobów wykorzystania takiej rtęci.

5. Każda Strona:

- a) dokłada wszelkich starań, aby zidentyfikować znajdujące się na jej terytorium poszczególne zasoby rtęci lub związków rtęci większe niż 50 ton metrycznych, a także źródła dostaw rtęci generujące zasoby większe niż 10 ton metrycznych rocznie;
- b) podejmuje działania mające na celu dopilnowanie, aby w przypadkach gdy Strona stwierdzi dostępne nadwyżkowe ilości rtęci pochodzące z wycofania z eksploatacji obiektów przemysłu chloro-alkalicznego, taką rtęć unieszkodliwiono zgodnie z wytycznymi dotyczącymi bezpiecznej dla środowiska gospodarki, o których mowa w art. 11 ust. 3 lit. a), stosując operacje, które nie prowadzą do odzysku, recyklingu, regeneracji, bezpośredniego ponownego zastosowania ani innych sposobów wykorzystania takiej rtęci.

6. Żadna Strona nie zezwala na wywóz rtęci, z wyjątkiem:

- a) wywozu do Strony, która dostarczyła Stronie wywożącej swoją pisemną zgodę, oraz wyłącznie na potrzeby:
 - (i) użytkowania dozwolonego dla Strony przywożącej na mocy niniejszej Konwencji; lub
 - (ii) składowania przejściowego w sposób bezpieczny dla środowiska zgodnie z postanowieniami art. 10; lub
- b) wywozu do państwa niebędącego Stroną, które dostarczyło Stronie wywożącej swoją pisemną zgodę, w tym zaświadczenie potwierdzające, że:
 - (i) takie państwo niebędące Stroną podjęło działania zapewniające ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska oraz zgodność jego działań z postanowieniami art. 10 i 11; oraz
 - (ii) taka rtęć zostanie wykorzystana wyłącznie na potrzeby użytkowania dozwolonego dla Strony na mocy niniejszej Konwencji lub na potrzeby składowania przejściowego w sposób bezpieczny dla środowiska zgodnie z postanowieniami art. 10.

7. Strona wywożąca może uznać ogólne powiadomienie wysłane do Sekretariatu przez Stronę przywożącą lub przywożące państwo niebędące Stroną za pisemną zgodę wymaganą na mocy ust. 6. W takim ogólnym powiadomieniu określa się wszelkie warunki zgody udzielanej przez Stronę przywożącą lub przywożące państwo niebędące Stroną. Powiadomienie może zostać odwołane przez taką Stronę lub państwo niebędące Stroną w dowolnej chwili. Sekretariat prowadzi ogólnodostępny rejestr wszystkich takich powiadomień.

8. Żadna Strona nie zezwala na przywóz rtęci od państwa niebędącego Stroną, któremu przedstawiła swoją pisemną zgodę, jeśli takie państwo niebędące Stroną nie przedstawiło zaświadczenia potwierdzającego, że rtęć nie pochodzi ze źródeł określonych jako niedozwolone zgodnie z ust. 3 lub ust. 5 lit. b).

9. Strona, która przedstawia ogólne powiadomienie o wyrażeniu zgody zgodnie z ust. 7, może zdecydować o niezastosowaniu postanowień ust. 8, pod warunkiem że egzekwuje kompleksowe ograniczenia dotyczące wywozu rtęci i wprowadziła krajowe środki

gwarantujące, że przywożoną rțcią gospodaruje się w sposób bezpieczny dla środowiska. Strona dostarcza powiadomienie o takiej decyzji do Sekretariatu, wraz z opisem ograniczeń dotyczących wywozu oraz krajowych środków regulacyjnych, a także wraz z informacjami na temat ilości i państw pochodzenia rțci przywożonej od państw niebędących Stronami. Sekretariat prowadzi ogólnodostępny rejestr wszystkich takich powiadomień. Komisja ds. Wdrażania i Zgodności dokonuje przeglądu i oceny wszelkich takich powiadomień i dołączonych do nich informacji zgodnie z art. 15 i może, w stosownych przypadkach, sformułować zalecenia dla Konferencji Stron.

10. Procedurę określoną w ust. 9 można stosować do czasu zamknięcia drugiego posiedzenia Konferencji Stron. Po tym terminie procedura przestaje być dostępna, chyba że Konferencja Stron postanowi inaczej zwykłą większością głosów Stron obecnych i głosujących, z wyjątkiem sytuacji, w której Strona zgodnie z ust. 9 dostarczyła powiadomienie przed końcem drugiego posiedzenia Konferencji Stron.
11. Każda Strona w swoich sprawozdaniach składanych zgodnie z art. 21 uwzględnia informacje potwierdzające spełnienie wymogów określonych w niniejszym artykule.
12. Podczas swojego pierwszego posiedzenia Konferencja Stron przedstawia dalsze wytyczne dotyczące postanowień niniejszego artykułu, w szczególności w odniesieniu do ust. 5 lit. a), ust. 6 i ust. 8, oraz przygotowuje i przyjmuje wymaganą treść zaświadczenia, o którym mowa w ust. 6 lit. b) i ust. 8.
13. Konferencja Stron ocenia, czy handel poszczególnymi związkami rțci nie stoi w sprzeczności z celem niniejszej Konwencji i bada, czy poszczególne związki rțci nie powinny zostać objęte postanowieniami ust. 6 i ust. 8, poprzez umieszczenie ich w wykazie znajdującym się w dodatkowym załączniku przyjętym zgodnie z art. 27.

Artykuł 4

Produkty z dodatkiem rțci

1. Poprzez podjęcie odpowiednich środków żadna Strona nie zezwala na produkcję, przywóz ani wywóz produktów z dodatkiem rțci wymienionych w części I załącznika A po dacie wycofania określonej dla tych produktów, z wyjątkiem sytuacji, gdy w załączniku A określono zwolnienie lub gdy dana Strona zarejestrowała zwolnienie zgodnie z art. 6.
2. W ramach rozwiązania alternatywnego dla ust. 1 Strona może, w chwili ratyfikacji lub wejścia w życie jakiegokolwiek zmiany do załącznika A w odniesieniu do tej Strony, zaznaczyć, że wdroży różne środki lub strategie w celu podjęcia kwestii produktów wymienionych w części I załącznika A. Strona może wybrać takie rozwiązanie tylko wtedy, gdy jest w stanie wykazać, że w chwili powiadomienia Sekretariatu o swojej decyzji o zastosowaniu takiego rozwiązania alternatywnego ograniczyła już do poziomu minimalnego produkcję, przywóz i wywóz znacznej większości produktów wymienionych w części I załącznika A oraz wdrożyła środki lub strategie mające na celu ograniczenie stosowania rțci w dodatkowych produktach niewymienionych w części I załącznika A. Ponadto Strona wybierająca takie rozwiązanie alternatywne:
 - a) przy pierwszej sposobności przedstawia Konferencji Stron opis wdrożonych środków lub strategii, w tym ilościowe określenie osiągniętych ograniczeń;

- b) wdraża środki lub strategie mające na celu ograniczenie stosowania rtęci we wszelkich produktach wymienionych w części I załącznika A, dla których nie osiągnięto jeszcze wartości minimalnej;
- c) bierze pod uwagę dodatkowe środki umożliwiające osiągnięcie jeszcze większych ograniczeń; oraz
- d) nie jest uprawniona do wnioskowania o zwolnienie zgodnie z art. 6 w odniesieniu do jakiegokolwiek kategorii produktów, dla której wybrała takie rozwiązanie alternatywne.

Nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji Konferencja Stron, w ramach procedury przeglądu określonej w ust. 8, dokonuje przeglądu postępów we wdrażaniu i skuteczności środków podjętych na mocy niniejszego ustępu.

3. Każda Strona podejmuje środki dotyczące produktów z dodatkiem rtęci wymienionych w części II załącznika A zgodnie z postanowieniami określonymi w tym załączniku.
4. Na podstawie informacji dostarczonych przez Strony Sekretariat gromadzi i przechowuje informacje na temat produktów z dodatkiem rtęci i produktów alternatywnych dla nich, oraz podaje takie informacje do wiadomości publicznej. Sekretariat podaje do wiadomości publicznej także wszelkie inne istotne informacje przedłożone przez Strony.
5. Każda Strona podejmuje środki mające na celu zapobieganie włączaniu do produktów złożonych z części produktów z dodatkiem rtęci, których produkcja, przywóz i wywóz nie są dozwolone dla takiej Strony na mocy niniejszego artykułu.
6. Każda Strona zniechęca do produkcji i dystrybucji handlowej produktów z dodatkiem rtęci nieobjętych żadnym ze znanych zastosowań produktów z dodatkiem rtęci przed datą wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony, chyba że ocena zagrożeń i korzyści związanych z takim produktem wykaże korzyści dla środowiska lub zdrowia ludzkiego. W stosownych przypadkach Strona dostarcza Sekretariatowi informacje na temat wszelkich takich produktów, w tym wszelkie informacje na temat zagrożeń i korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego związanych z takim produktem. Sekretariat podaje takie informacje do wiadomości publicznej.
7. Każda Strona może złożyć do Sekretariatu wniosek o wpisanie produktu z dodatkiem rtęci do wykazu znajdującego się w załączniku A, przy czym taki wniosek zawiera informacje dotyczące dostępności oraz technicznych i ekonomicznych możliwości stosowania produktów niezawierających rtęci alternatywnych dla takiego produktu oraz informacje dotyczące zagrożeń i korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego związanych z takim produktem alternatywnym niezawierającym rtęci, z uwzględnieniem informacji określonych w ust. 4.
8. Nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji Konferencja Stron dokonuje przeglądu załącznika A i może rozważyć wprowadzenie zmian do tego załącznika zgodnie z art. 27.
9. Podczas przeglądu załącznika A zgodnie z ust. 8 Konferencja Stron uwzględnia co najmniej:
 - a) wszelkie wnioski złożone zgodnie z ust. 7;
 - b) informacje podane do wiadomości publicznej zgodnie z ust. 4; oraz
 - c) dostępność dla Stron produktów alternatywnych niezawierających rtęci, których stosowanie jest technicznie i ekonomicznie wykonalne, z uwzględnieniem zagrożeń i korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego.

Artykuł 5

Procesy produkcyjne, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci

1. Na potrzeby niniejszego artykułu i załącznika B procesy produkcyjne, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci, nie obejmują procesów, w których wykorzystuje się produkty z dodatkiem rtęci, procesów mających na celu wytworzenie produktów z dodatkiem rtęci lub procesów mających na celu przetworzenie odpadów zawierających rtęć.
2. Poprzez podjęcie odpowiednich środków żadna Strona nie zezwala na wykorzystywanie rtęci lub związków rtęci w procesach produkcyjnych wymienionych w części I załącznika B po dacie wycofania określonej w tym załączniku w odniesieniu do poszczególnych procesów, chyba że Strona zarejestrowała zwolnienie zgodnie z art. 6.
3. Każda Strona podejmuje środki mające na celu ograniczenie wykorzystywania rtęci lub związków rtęci w procesach wymienionych w części II załącznika B zgodnie z postanowieniami określonymi w tym załączniku.
4. Na podstawie informacji dostarczonych przez Strony Sekretariat gromadzi i przechowuje informacje na temat procesów, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci, oraz na temat procesów alternatywnych dla takich procesów oraz podaje takie informacje do wiadomości publicznej. Strony mogą przedstawić także inne istotne informacje, które Sekretariat podaje do wiadomości publicznej.
5. Każda Strona, na której terytorium znajduje się co najmniej jeden obiekt, w którym wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci w procesach produkcyjnych wymienionych w załączniku B:
 - a) podejmuje działania mające na celu zapobieganie emisjom i uwolnieniom rtęci lub związków rtęci z takich obiektów;
 - b) uwzględnia w swoich sprawozdaniach składanych zgodnie z art. 21 informacje na temat działań podjętych zgodnie z niniejszym ustępem; oraz
 - c) dokłada wszelkich starań w celu zidentyfikowania obiektów znajdujących się na jej terytorium, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci w procesach produkcyjnych wymienionych w załączniku B, oraz dostarcza Sekretariatowi, nie później niż trzy lata po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony, informacje na temat liczby i rodzajów takich obiektów oraz szacowanej rocznej ilości rtęci lub związków rtęci wykorzystywanych w takich obiektach. Sekretariat podaje takie informacje do wiadomości publicznej.
6. Żadna Strona nie zezwala na wykorzystywanie rtęci ani związków rtęci w obiekcie, który nie istniał przed datą wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony, stosującym procesy produkcyjne wymienione w załączniku B. Do takich obiektów nie mają zastosowania żadne zwolnienia.
7. Każda Strona zniechęca do realizacji jakiegokolwiek obiektu stosującego jakikolwiek inny proces produkcyjny, w którym w sposób zamierzony wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci, a który nie istniał przed datą wejścia w życie niniejszej Konwencji, z wyjątkiem sytuacji, w których Strona jest w stanie wykazać w sposób zadowalający dla Konferencji Stron, że taki proces produkcyjny niesie ze sobą istotne korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego oraz że nie istnieją żadne alternatywne procesy niewykorzystujące rtęci, które byłyby technicznie i ekonomicznie wykonalne i przynosiły takie korzyści.

8. Strony zachęca się do wymiany informacji na temat istotnych nowych osiągnięć technologicznych, alternatywnych procesów produkcyjnych, w ramach których nie wykorzystuje się rtęci, a które są technicznie i ekonomicznie wykonalne, oraz potencjalnych środków i technik umożliwiających ograniczenie, a tam, gdzie jest to możliwe, wyeliminowanie wykorzystywania rtęci i związków rtęci w procesach produkcyjnych wymienionych w załączniku B, a także ograniczenie lub wyeliminowanie emisji i uwolnień rtęci oraz związków rtęci w ramach takich procesów.
9. Każda Strona może złożyć wniosek dotyczący zmiany załącznika B w celu uwzględnienia procesu produkcyjnego, w którym wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci. Wniosek taki zawiera informacje dotyczące dostępności, technicznych i ekonomicznych możliwości stosowania alternatywnego procesu produkcyjnego, w którym nie wykorzystuje się rtęci, oraz informacje dotyczące zagrożeń i korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego związanych z takim procesem.
10. Nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji Konferencja Stron dokonuje przeglądu załącznika B i może rozważyć wprowadzenie zmian do tego załącznika zgodnie z art. 27.
11. Podczas przeglądu załącznika B zgodnie z ust. 10 Konferencja Stron uwzględnia co najmniej:
 - a) wszelkie wnioski złożone zgodnie z ust. 9;
 - b) informacje podane do wiadomości publicznej zgodnie z ust. 4; oraz
 - c) dostępność dla Stron procesów alternatywnych, w ramach których nie wykorzystuje się rtęci, których stosowanie jest technicznie i ekonomicznie wykonalne, z uwzględnieniem zagrożeń i korzyści dla środowiska i zdrowia ludzkiego.

Artykuł 6

Zwolnienia dostępne na wniosek Strony

1. Każde państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej może zarejestrować jedno lub większą liczbę zwolnień z przestrzegania określonych w załączniku A i załączniku B dat wycofania, zwanych dalej „zwolnieniami”, powiadamiając Sekretariat na piśmie:
 - a) w momencie stania się Stroną niniejszej Konwencji; lub
 - b) w przypadku włączenia produktu z dodatkiem rtęci do załącznika A w drodze zmiany tego załącznika lub włączenia procesu produkcyjnego, w którym wykorzystuje się rtęć, do załącznika B w drodze zmiany tego załącznika, nie później niż w dniu, w którym odpowiednia zmiana wchodzi w życie w odniesieniu do tej Strony.
- Każdej takiej rejestracji towarzyszy oświadczenie wyjaśniające potrzebę zastosowania zwolnienia przez Stronę.
2. Zwolnienie można zarejestrować dla kategorii wymienionej w załączniku A lub załączniku B lub dla podkategorii określonej przez państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej.
 3. Każdą Stronę, która zarejestrowała co najmniej jedno zwolnienie, wpisuje się do rejestru. Sekretariat ustanawia i prowadzi rejestr oraz udostępnia go publicznie.
 4. Rejestr obejmuje:
 - a) wykaz Stron, które zarejestrowały co najmniej jedno zwolnienie;

- b) zwolnienie lub zwolnienia zarejestrowane w odniesieniu do każdej Strony; oraz
 - c) datę wygaśnięcia każdego zwolnienia.
5. O ile Strona nie wskazała w rejestrze krótszego okresu, wszystkie zwolnienia zarejestrowane zgodnie z ust. 1 wygasają pięć lat po odpowiedniej dacie wycofania wymienionej w załączniku A lub załączniku B.
6. Konferencja Stron może, na wniosek jednej ze Stron, postanowić o przedłużeniu okresu zwolnienia o kolejne pięć lat, o ile Strona nie wnioskuje o krótszy okres przedłużenia. Przy podejmowaniu decyzji Konferencja Stron uwzględnia:
- a) sprawozdanie przedstawione przez Stronę uzasadniające potrzebę przedłużenia okresu zwolnienia oraz wskazujące podjęte i zaplanowane działania mające na celu wyeliminowanie konieczności funkcjonowania zwolnienia tak szybko, jak tylko jest to możliwe;
 - b) dostępne informacje, w tym dotyczące dostępności alternatywnych produktów i procesów, które nie wymagają stosowania rtęci lub które wymagają zastosowania mniejszej ilości rtęci niż ma to miejsce w przypadku zastosowania objętego zwolnieniem; oraz
 - c) zaplanowane lub realizowane działania mające na celu zapewnienie przechowywania rtęci i unieszkodliwiania odpadów rtęciowych w sposób bezpieczny dla środowiska.

Okres zwolnienia może zostać przedłużony tylko raz dla danego produktu i daty wycofania.

7. Strona może w dowolnej chwili wycofać zwolnienie w drodze pisemnego powiadomienia wystosowanego do Sekretariatu. Wycofanie zwolnienia obowiązuje od daty wskazanej w takim powiadomieniu.
8. Bez uszczerbku dla postanowień ust. 1 żadne państwo ani regionalna organizacja integracji gospodarczej nie mogą zarejestrować zwolnienia po upływie pięciu lat od daty wycofania danego produktu lub procesu wymienionego w załączniku A lub załączniku B, o ile co najmniej jedna Strona nie pozostaje zarejestrowana w odniesieniu do zwolnienia dla takiego produktu lub procesu, otrzymawszy przedłużenie zgodnie z ust. 6. W takim przypadku państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej może, w czasie określonym w ust. 1 lit. a) i b), zarejestrować zwolnienie dla takiego produktu lub procesu, które wygaśnie po upływie dziesięciu lat od odpowiedniej daty wycofania.
9. Żadna Strona nie może posiadać obowiązującego zwolnienia w jakimkolwiek czasie po upływie 10 lat od daty wycofania danego produktu lub procesu wymienionego w załączniku A lub załączniku B.

Artykuł 7

Wydobycie złota tradycyjne i na małą skalę

1. Środki określone w niniejszym artykule i załączniku C mają zastosowanie do wydobycia i przetwarzania złota tradycyjnego i na małą skalę, podczas których wykorzystuje się amalgamację za pomocą rtęci w celu otrzymania złota z rudy.
2. Każda Strona, na terytorium której dokonuje się wydobycia i przetwarzania złota tradycyjnego i na małą skalę podlegającego postanowieniom niniejszego artykułu, podejmuje działania mające na celu ograniczenie, a tam, gdzie jest to możliwe, wyeliminowanie stosowania rtęci i związków rtęci podczas takiego wydobycia i przetwarzania oraz ograniczenia lub wyeliminowania emisji i uwolnień na skutek takiego wydobycia i przetwarzania.

3. Każda Strona powiadamia Sekretariat, jeśli w dowolnej chwili stwierdzi, że wydobycie i przetwarzanie złota tradycyjne i na małą skalę na jej terytorium prowadzone jest na skalę większą niż nieznaczna. W przypadku stwierdzenia takiej sytuacji Strona:
 - a) opracowuje i wdraża krajowy plan działań zgodnie z załącznikiem C;
 - b) przedstawia swój krajowy plan działań Sekretariatowi nie później niż trzy lata po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony lub trzy lata po powiadomieniu Sekretariatu, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza; oraz
 - c) następnie co trzy lata przeprowadza przegląd postępów poczynionych w celu wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu oraz uwzględnia wnioski z takich przeglądów w swoich sprawozdaniach przedkładanych zgodnie z art. 21.
4. Strony mogą współpracować ze sobą oraz z odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi i innymi podmiotami, w stosownych przypadkach, w celu realizacji postanowień niniejszego artykułu. Taka współpraca może obejmować:
 - a) opracowanie strategii mających na celu zapobieganie stosowaniu rtęci lub związków rtęci w wydobywaniu i przetwarzaniu złota tradycyjnym i na małą skalę;
 - b) inicjatywy mające na celu edukację, dotarcie do grupy docelowej i budowanie zdolności;
 - c) promowanie badań dotyczących zrównoważonych alternatywnych praktyk bez wykorzystania rtęci;
 - d) zapewnienie wsparcia technicznego i finansowego;
 - e) partnerstwa mające na celu pomoc we wdrażaniu zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu; oraz
 - f) wykorzystywanie istniejących mechanizmów wymiany informacji w celu promowania wiedzy, najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska oraz alternatywnych technologii, które są wykonalne pod względem środowiskowym, technicznym, społecznym i ekonomicznym.

Artykuł 8

Emisje

1. Niniejszy artykuł dotyczy kontrolowania oraz tam, gdzie jest to możliwe, ograniczania emisji rtęci i związków rtęci, często wyrażanych jako „rtęć całkowita”, do atmosfery, poprzez stosowanie środków kontroli emisji ze źródeł punktowych w ramach kategorii źródeł wymienionych w załączniku D.
2. Do celów niniejszego artykułu:
 - a) „emisje” oznaczają emisje rtęci lub związków rtęci do atmosfery;
 - b) „istotne źródło” oznacza źródło w ramach jednej z kategorii źródeł wymienionych w załączniku D. Strona może, według własnego uznania, ustanowić kryteria mające na celu określenie źródeł objętych kategorią źródła wymienioną w załączniku D, pod warunkiem że takie kryteria dla jakiegokolwiek kategorii uwzględniają co najmniej 75 procent emisji z tej kategorii;
 - c) „nowe źródło” oznacza jakiegokolwiek istotne źródło w ramach kategorii wymienionych w załączniku D, którego budowę lub znaczną modernizację rozpoczęto co najmniej rok po dacie:

- (i) wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do danej Strony; lub
 - (ii) wejścia w życie, w odniesieniu do danej Strony, zmiany załącznika D, na skutek której źródło zaczęło podlegać postanowieniom niniejszej Konwencji;
- d) „znaczna modernizacja” oznacza modernizację istotnego źródła, której konsekwencją jest znaczne zwiększenie emisji, z wyłączeniem jakichkolwiek zmian w emisjach wynikających z odzysku produktu ubocznego. O tym, czy dana modernizacja jest znaczna, czy też nie, decyduje dana Strona;
- e) „istniejące źródło” oznacza jakiegokolwiek istotne źródło, które nie jest nowym źródłem;
- f) „dopuszczalna wartość emisji” oznacza dopuszczalną wartość stężenia, masy lub wskaźnika emisji rtęci lub związków rtęci emitowanych ze źródła punktowego, często wyrażaną jako „rtęć całkowita”.
3. Każda Strona posiadająca na swoim terytorium istotne źródła podejmuje działania mające na celu kontrolę emisji i może przygotować krajowy plan określający działania, jakie należy podjąć w celu kontroli emisji, oraz spodziewane założenia, cele i rezultaty takich działań. Plan należy przedstawić Konferencji Stron w ciągu czterech lat od daty wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony. Jeśli Strona opracowuje plan wdrażania zgodnie z art. 20, może ona zawrzeć w planie wdrażania plan przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem.
4. W odniesieniu do nowych źródeł każda Strona wymaga stosowania najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska w celu kontrolowania, a tam, gdzie jest to możliwe, ograniczenia emisji, tak szybko jak tylko jest to możliwe, ale nie później niż pięć lat po dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony. Strona może zastosować dopuszczalne wartości emisji, które są zgodne ze stosowaniem najlepszych dostępnych technik.
5. W odniesieniu do istniejących źródeł każda Strona zawiera w swoim planie krajowym oraz wdraża co najmniej jeden z następujących środków, uwzględniając swoje krajowe okoliczności, ekonomiczne i techniczne możliwości zastosowania takich środków oraz ich przystępność pod względem kosztów, tak szybko jak tylko jest to możliwe, ale nie później niż dziesięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony:
- a) określony ilościowo cel dotyczący kontrolowania oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ograniczania emisji z istotnych źródeł;
 - b) dopuszczalne wartości emisji w celu kontrolowania oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ograniczania emisji z istotnych źródeł;
 - c) zastosowanie najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska w celu kontroli emisji z istotnych źródeł;
 - d) strategię kontroli obejmującą wiele substancji zanieczyszczających, która przyniesie dodatkowe korzyści dla kontroli emisji rtęci;
 - e) alternatywne środki umożliwiające ograniczenie emisji z istotnych źródeł.
6. Strony mogą zastosować takie same środki dla wszystkich istotnych istniejących źródeł lub też mogą przyjąć różne środki w odniesieniu do różnych kategorii źródeł. Celem takich środków zastosowanych przez Stronę jest osiągnięcie rozsądnych postępów w ograniczaniu emisji z biegiem czasu.

7. Każda Strona, tak szybko jak tylko jest to możliwe i nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony, ustanawia, a następnie prowadzi rejestr emisji pochodzących z istotnych źródeł.
8. Podczas swojego pierwszego posiedzenia Konferencja Stron przyjmuje wytyczne dotyczące:
 - a) najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska z uwzględnieniem wszelkich różnic pomiędzy nowymi a istniejącymi źródłami i z uwzględnieniem konieczności zminimalizowania skutków przenoszenia zanieczyszczeń pomiędzy różnymi komponentami środowiska; oraz
 - b) wsparcia udzielanego Stronom we wdrażaniu środków określonych w ust. 5, w szczególności w określaniu celów i dopuszczalnych wartości emisji.
9. Konferencja Stron przyjmuje, tak szybko jak tylko jest to możliwe, wytyczne dotyczące:
 - a) kryteriów, które Strony mogą opracować zgodnie z ust. 2 lit. b);
 - b) metodyki przygotowywania rejestrów emisji.
10. Konferencja Stron dokonuje stałego przeglądu oraz w stosownych przypadkach aktualizacji wytycznych opracowanych zgodnie z ust. 8 i ust. 9. Strony uwzględniają wytyczne podczas realizacji odpowiednich postanowień niniejszego artykułu.
11. Każda Strona uwzględnia informacje na temat wdrażania przez nią postanowień niniejszego artykułu w swoich sprawozdaniach przedkładanych zgodnie z art. 21, a zwłaszcza informacje dotyczące środków podjętych zgodnie z ust. 4–7 oraz skuteczności takich środków.

Artykuł 9

Uwolnienia

1. Niniejszy artykuł dotyczy kontrolowania, a tam, gdzie jest to możliwe, ograniczania uwalniania rtęci i związków rtęci, często wyrażanych jako „rtęć całkowita”, do gruntu i wody z istotnych źródeł punktowych nieobjętych innymi przepisami niniejszej Konwencji.
2. Do celów niniejszego artykułu:
 - a) „uwolnienia” oznaczają uwolnienia rtęci lub związków rtęci do gruntu lub wody;
 - b) „istotne źródło” oznacza dowolne znaczące antropogeniczne źródło punktowe uwolnienia wskazane przez Stronę, które nie zostało objęte innymi przepisami niniejszej Konwencji;
 - c) „nowe źródło” oznacza jakiegokolwiek istotne źródło, którego budowę lub znaczną modernizację rozpoczęto co najmniej rok po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do danej Strony;
 - d) „znaczną modernizacją” oznacza modernizację istotnego źródła, której konsekwencją jest znaczne zwiększenie uwolnień, z wyłączeniem jakiegokolwiek zmian w uwolnieniach wynikających z odzysku produktu ubocznego. O tym, czy dana modernizacja jest znaczna, czy też nie, decyduje dana Strona;
 - e) „istniejące źródło” oznacza jakiegokolwiek istotne źródło, które nie jest nowym źródłem;
 - f) „dopuszczalna wartość uwolnienia” oznacza dopuszczalną wartość stężenia lub masy rtęci lub związków rtęci uwolnionych ze źródła punktowego, często wyrażaną jako „rtęć całkowita”.

3. Każda Strona nie później niż trzy lata po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony, a następnie regularnie, określa kategorie istotnych źródeł punktowych.
4. Każda Strona posiadająca na swoim terytorium istotne źródła podejmuje działania mające na celu kontrolę uwolnień i może przygotować krajowy plan określający działania, jakie należy podjąć w celu kontroli uwolnień, oraz spodziewane założenia, cele i rezultaty takich działań. Plan należy przedstawić Konferencji Stron w ciągu czterech lat od daty wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony. Jeśli Strona opracowuje plan wdrażania zgodnie z art. 20, może ona zawrzeć w planie wdrażania plan przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem.
5. Działania te obejmują co najmniej jedno z następujących, zgodnie z potrzebami:
 - a) określenie dopuszczalnych wartości uwolnień w celu kontrolowania oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ograniczania uwolnień z istotnych źródeł;
 - b) zastosowanie najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska w celu kontroli uwolnień z istotnych źródeł;
 - c) strategię kontroli obejmującą wiele substancji zanieczyszczających, która przyniesie dodatkowe korzyści dla kontroli uwolnień rtęci;
 - d) alternatywne środki umożliwiające ograniczenie uwolnień z istotnych źródeł.
6. Każda Strona, tak szybko jak tylko jest to możliwe i nie później niż pięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tej Strony, ustanawia, a następnie prowadzi, rejestr uwolnień pochodzących z istotnych źródeł.
7. Konferencja Stron przyjmuje, tak szybko jak tylko jest to możliwe, wytyczne dotyczące:
 - a) najlepszych dostępnych technik oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska z uwzględnieniem wszelkich różnic pomiędzy nowymi a istniejącymi źródłami i z uwzględnieniem konieczności zminimalizowania skutków przenoszenia zanieczyszczeń pomiędzy różnymi komponentami środowiska;
 - b) metodyki przygotowywania rejestrów uwolnień.
8. Każda Strona uwzględnia informacje na temat wdrażania przez nią postanowień niniejszego artykułu w swoich sprawozdaniach przedkładanych zgodnie z art. 21, a zwłaszcza informacje dotyczące środków podjętych zgodnie z ust. 3–6 oraz skuteczności takich środków.

Artykuł 10

Składowanie przejściowe rtęci innej niż rtęć odpadowa w sposób bezpieczny dla środowiska

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do przejściowego składowania rtęci i związków rtęci określonych w art. 3, nieobjętych definicją odpadów rtęciowych określoną w art. 11.
2. Każda Strona podejmuje działania w celu zapewnienia, że składowanie przejściowe takiej rtęci i związków rtęci przeznaczonych do użytku dozwolonego dla danej Strony w ramach niniejszej Konwencji prowadzone jest w sposób bezpieczny dla środowiska i przy uwzględnieniu wszelkich wytycznych oraz w zgodzie z wszelkimi wymogami przyjętymi zgodnie z ust. 3.
3. Konferencja Stron przyjmuje wytyczne w sprawie składowania przejściowego takiej rtęci i związków rtęci w sposób bezpieczny dla środowiska przy uwzględnieniu wszelkich odnośnych

wytucznych opracowanych na mocy Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych oraz innych odpowiednich wskazówek. Konferencja Stron może przyjąć wymogi dotyczące składowania przejściowego w dodatkowym załączniku do niniejszej Konwencji zgodnie z art. 27.

4. Strony współpracują w stosownych przypadkach ze sobą oraz z odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi i innymi podmiotami w celu wsparcia budowania zdolności w zakresie składowania przejściowego takiej rtęci i związków rtęci w sposób bezpieczny dla środowiska.

Artykuł 11

Odpady rtęciowe

1. W odniesieniu do Stron Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych do odpadów objętych niniejszą Konwencją stosuje się odpowiednie definicje z konwencji bazylejskiej. Strony niniejszej Konwencji, które nie są stronami konwencji bazylejskiej, wykorzystują te definicje jako wytyczne w odniesieniu do odpadów objętych niniejszą Konwencją.
2. Na potrzeby niniejszej Konwencji odpady rtęciowe oznaczają substancje lub obiekty:
 - a) składające się z rtęci lub związków rtęci;
 - b) zawierające rtęć lub związki rtęci; lub
 - c) zanieczyszczone rtęcią lub związkami rtęci,

w ilości przekraczającej odpowiednie progi określone przez Konferencję Stron we współpracy z odpowiednimi organami konwencji bazylejskiej w sposób zharmonizowany, które są unieszkodliwiane lub których unieszkodliwienie zamierza się przeprowadzić albo których unieszkodliwienie jest wymagane na mocy przepisów prawa krajowego lub niniejszej Konwencji. Definicja ta wyklucza nadkłady, odpady skalne i zwałowiska z kopalnictwa, z wyjątkiem wydobycia podstawowego rtęci, chyba że zawierają rtęć lub związki rtęci w ilościach przekraczających progi określone przez Konferencję Stron.

3. Każda Strona podejmuje odpowiednie działania w celu zagwarantowania, że odpady rtęciowe:
 - a) podlegają zarządzaniu w sposób bezpieczny dla środowiska przy uwzględnieniu wytycznych opracowanych na mocy konwencji bazylejskiej i zgodnie z wymogami, które Konferencja Stron przyjmie w dodatkowym załączniku zgodnie z art. 27. Przy opracowywaniu wymogów Konferencja Stron bierze pod uwagę przepisy i programy Stron dotyczące gospodarowania odpadami;
 - b) są odzyskiwane, poddawane recyklingowi, regenerowane lub bezpośrednio stosowane ponownie tylko w celu dopuszczonym na mocy niniejszej Konwencji dla danej Strony lub w celu unieszkodliwienia w sposób bezpieczny dla środowiska zgodnie z ust. 3 lit. a);
 - c) w odniesieniu do Stron konwencji bazylejskiej, nie są przewożone przez granice państwowe z wyjątkiem przewożenia do celów unieszkodliwienia w sposób bezpieczny dla środowiska zgodnie z niniejszym artykułem i z tą konwencją. W sytuacji gdy konwencja bazylejska nie ma zastosowania do przewozu przez granice państwowe, Strona zezwala na taki przewóz tylko po uwzględnieniu odpowiednich międzynarodowych przepisów, norm i wytycznych.

4. Konferencja Stron dąży do ścisłej współpracy z odpowiednimi organami konwencji bazylejskiej w procesie przeglądu i w razie potrzeby aktualizacji wytycznych, o których mowa w ust. 3 lit. a).
5. Strony są zachęcane do współpracy ze sobą oraz z odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi i innymi podmiotami w razie potrzeby, w celu rozwijania i utrzymywania możliwości dla gospodarowania odpadami rtęciowymi w sposób bezpieczny dla środowiska na skalę globalną, regionalną i krajową.

Artykuł 12

Miejsca zanieczyszczone

1. Każda Strona dąży do opracowania odpowiednich strategii identyfikacji i oceny miejsc zanieczyszczonych rtęcią lub związkami rtęci.
2. Wszelkie działania mające na celu zmniejszenie ryzyka, jakie stanowią takie miejsca, muszą być prowadzone w sposób bezpieczny dla środowiska i obejmować w stosownych przypadkach ocenę ryzyka dla zdrowia ludzkiego i środowiska wskutek działania rtęci lub związków rtęci, jakie tam się znajdują.
3. Konferencja Stron przyjmuje wytyczne w zakresie zarządzania miejscami zanieczyszczonymi, które mogą obejmować metody i postępowanie w odniesieniu do:
 - a) identyfikacji i scharakteryzowania takich miejsc;
 - b) zaangażowania ludności;
 - c) ocen ryzyka dla zdrowia ludzkiego i środowiska;
 - d) wariantów zarządzania ryzykiem, jakie stanowią miejsca zanieczyszczone;
 - e) oceny korzyści i kosztów; oraz
 - f) walidacji wyników.
4. Strony zachęca się do współpracy w opracowywaniu strategii i wdrażaniu działań mających na celu identyfikację, ocenę, ustalenie priorytetów i zarządzanie miejscami zanieczyszczonymi oraz, w stosownych przypadkach, ich rekultywację.

Artykuł 13

Zasoby finansowe i mechanizm finansowy

1. Każda Strona zobowiązuje się do zapewnienia, w miarę swoich możliwości, zasobów na te działania krajowe, które mają na celu wdrożenie niniejszej Konwencji, zgodnie ze swoją krajową polityką, priorytetami, planami i programami. Zasoby takie mogą obejmować finansowanie krajowe w ramach odpowiednich polityk, strategii rozwojowych i budżetów krajowych, finansowanie dwustronne i wielostronne, jak również zaangażowanie sektora prywatnego.
2. Ogólna skuteczność wdrażania niniejszej Konwencji przez Strony będące krajami rozwijającymi się będzie związana ze skutecznym wdrożeniem niniejszego artykułu.
3. Zachęca się wielostronne, regionalne i dwustronne podmioty mogące być źródłem pomocy finansowej i technicznej, jak również wsparcia w budowaniu zdolności i transferze technologii, do pilnej intensyfikacji działalności związanej z rtęcią w ramach wsparcia Stron będących

krajami rozwijającymi się we wdrażaniu niniejszej Konwencji, w zakresie środków finansowych, pomocy technicznej i transferu technologii.

4. W swoich działaniach w zakresie finansowania Strony muszą w pełni uwzględniać szczególne potrzeby i warunki Stron będących małymi rozwijającymi się państwami wyspiarskimi lub krajami najslabiej rozwiniętymi.
5. Niniejszym określa się mechanizm zapewniania adekwatnych, przewidywalnych i dostępnych w odpowiednim momencie środków finansowych. Mechanizm ma na celu wsparcie Stron będących krajami rozwijającymi się i krajami, których gospodarki są w okresie transformacji, w realizacji zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji.
6. Mechanizm obejmuje:
 - a) Fundusz Powierniczy „Global Environment Facility”; oraz
 - b) szczególny program międzynarodowy mający na celu wsparcie budowania zdolności i pomocy technicznej.
7. Fundusz Powierniczy „Global Environment Facility” zapewnia nowe, przewidywalne, adekwatne i dostępne w odpowiednim momencie środki finansowe w celu pokrycia kosztów, tak aby wesprzeć wdrażanie niniejszej Konwencji zgodnie z ustaleniami Konferencji Stron. Na potrzeby niniejszej Konwencji Fundusz Powierniczy „Global Environment Facility” działa zgodnie z wytycznymi Konferencji Stron i przed nią odpowiada. Konferencja Stron podaje wytyczne dotyczące ogólnych strategii, polityk, priorytetów programowych i kryteriów kwalifikowalności do dostępu do środków finansowych i ich wykorzystania. Ponadto Konferencja Stron podaje wytyczne w zakresie orientacyjnej listy kategorii działań, na które można uzyskać wsparcie z Funduszu Powierniczego „Global Environment Facility”. Fundusz Powierniczy „Global Environment Facility” zapewnia środki finansowe w celu pokrycia uzgodnionych kosztów przyrostowych związanych z globalnymi korzyściami dla środowiska oraz uzgodnionych pełnych kosztów niektórych działań umożliwiających te korzyści.
8. Dostarczając środki na dane działanie, Fundusz Powierniczy „Global Environment Facility” powinien brać pod uwagę potencjalne zmniejszenie ilości rtęci wynikające z proponowanego działania w stosunku do jego kosztów.
9. Na potrzeby niniejszej Konwencji program, o którym mowa w ust. 6 lit. b), będzie prowadzony zgodnie z wytycznymi Konferencji Stron i będzie przed nią rozliczany. Na pierwszym spotkaniu Konferencja Stron decyduje o tym, która istniejąca instytucja zostanie gospodarzem programu i będzie mu udzielać wskazówek, w tym w odniesieniu do okresu jego obowiązywania. Wszystkie Strony i inne odnośne zainteresowane podmioty są zaproszone do dobrowolnego dostarczania środków finansowych na potrzeby programu.
10. Konferencja Stron i podmioty będące częścią mechanizmu na pierwszym posiedzeniu Konferencji Stron uzgadniają, w jaki sposób powyższe ustępy mają być realizowane.
11. Konferencja Stron, nie później niż na trzecim posiedzeniu, a następnie w regularnych odstępach czasu, dokonuje przeglądu poziomu finansowania, wytycznych Konferencji Stron dla podmiotów, których zadaniem jest realizacja mechanizmu ustanowionego na mocy niniejszego artykułu, oraz ich skuteczności, jak również zdolności odpowiadania na zmieniające się potrzeby Stron będących krajami rozwijającymi się oraz Stron, których gospodarki są w okresie transformacji. W oparciu o wyniki takiego przeglądu Konferencja Stron podejmuje odpowiednie działania mające na celu poprawienie skuteczności mechanizmu.

12. Wszystkie Strony zaproszone są do uczestniczenia w pracach mechanizmu, w ramach swoich możliwości. Mechanizm zachęca do zapewniania zasobów z innych źródeł, w tym z sektora prywatnego, i dąży do wykorzystania takich zasobów na potrzeby wspieranych przez siebie działań.

Artykuł 14

Budowanie zdolności, pomoc techniczna i transfer technologii

1. Strony współpracują w celu zapewnienia, w miarę swoich możliwości, budowania zdolności i pomocy technicznej w sposób adekwatny i dostępny w odpowiednim momencie dla Stron będących krajami rozwijającymi się, w szczególności Stron będących krajami najslabiej rozwiniętymi lub małymi rozwijającymi się państwami wyspiarskimi oraz Stron, których gospodarki są w okresie transformacji, w celu wsparcia tych krajów w realizacji zobowiązań na mocy niniejszej Konwencji.
2. Budowanie zdolności i pomoc techniczną zgodnie z ust. 1 i art. 13 można realizować w drodze ustaleń na poziomie regionalnym, subregionalnym i krajowym, w tym poprzez istniejące centra regionalne i subregionalne, inne środki wielostronne i dwustronne oraz poprzez partnerstwa, w tym partnerstwa obejmujące sektor prywatny. Należy dążyć do współpracy i koordynacji z innymi wielostronnymi porozumieniami na rzecz środowiska na polu chemikaliów i odpadów w celu zwiększenia skuteczności pomocy technicznej i jej realizacji.
3. Strony będące krajami rozwiniętymi oraz inne Strony, w miarę swoich możliwości, wspierają i ułatwiają, w razie potrzeby przy pomocy sektora prywatnego i innych istotnych zainteresowanych stron, rozwój, transfer, rozpowszechnianie i udostępnianie aktualnych, bezpiecznych dla środowiska technologii alternatywnych w odniesieniu do Stron będących krajami rozwijającymi się, w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich oraz Stron, których gospodarki są w okresie transformacji, w celu wzmocnienia ich zdolności do skutecznego wdrożenia niniejszej Konwencji.
4. Konferencja Stron na drugim spotkaniu, a następnie w regularnych odstępach czasowych, uwzględniając oświadczenia i sprawozdania Stron, w tym przewidziane na mocy art. 21, oraz informacje dostarczone przez inne zainteresowane Strony:
 - a) bierze pod uwagę informacje dotyczące istniejących inicjatyw i postępów dokonanych w związku z technologiami alternatywnymi;
 - b) bierze pod uwagę potrzeby Stron, w szczególności Stron będących krajami rozwijającymi się, w zakresie technologii alternatywnych; oraz
 - c) określa wyzwania, przed jakimi stoją Strony, w szczególności Strony będące krajami rozwijającymi się, w zakresie transferu technologii.
5. Konferencja Stron wydaje zalecenia co do tego, w jaki sposób można na mocy niniejszego artykułu jeszcze bardziej wzmocnić budowanie zdolności, pomoc techniczną i transfer technologii.

Artykuł 15

Komisja ds. Wdrażania i Zgodności

1. Niniejszym ustanawia się mechanizm z Komisją jako organem pomocniczym Konferencji Stron, w celu wspierania wdrażania wszystkich postanowień niniejszej Konwencji oraz w celu

przeglądu zgodności działań z postanowieniami Konwencji. Mechanizm ten, wraz z Komisją, ma charakter pomocniczy i w ramach takiego mechanizmu przykładą się szczególną wagę do odpowiednich krajowych zdolności i okoliczności dotyczących Stron.

2. Komisja wspiera wdrażanie wszystkich postanowień niniejszej Konwencji oraz dokonuje przeglądu zgodności działań z postanowieniami Konwencji. Komisja bada zarówno jednostkowe, jak i systemowe kwestie związane z wdrażaniem Konwencji i zgodnością z Konwencją, a w stosownych przypadkach także formułuje zalecenia dla Konferencji Stron.
3. Komisja składa się z 15 członków, nominowanych przez Strony i wybieranych przez Konferencję Stron, z należyтым uwzględnieniem sprawiedliwej geograficznej reprezentacji w oparciu o pięć regionów w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych; pierwszych członków Komisji wybiera się na pierwszym posiedzeniu Konferencji Stron, a następnych zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez Konferencję Stron zgodnie z ust. 5; członkowie Komisji posiadają kompetencje w dziedzinach mających znaczenie dla niniejszej Konwencji, a skład Komisji odzwierciedla odpowiednią równowagę pod względem wiedzy specjalistycznej.
4. Komisja może analizować kwestie na podstawie:
 - a) pisemnego wniosku złożonego przez którąkolwiek ze Stron w odniesieniu do zgodności jej własnych działań;
 - b) krajowych sprawozdań zgodnie z art. 21; oraz
 - c) wniosków złożonych przez Konferencję Stron.
5. Komisja opracowuje swój regulamin, który podlega zatwierdzeniu podczas drugiego posiedzenia Konferencji Stron; Konferencja Stron może rozszerzyć zakres zadań i obowiązków Komisji.
6. Komisja dokłada wszelkich starań, aby przyjmować swoje zalecenia w drodze konsensusu. Jeśli wyczerpano wszelkie możliwości osiągnięcia konsensusu i nie osiągnięto go, takie zalecenia w ostateczności przyjmuje się większością trzech czwartych głosów obecnych i głosujących członków, przy kworum dwóch trzecich członków.

Artykuł 16

Aspekty dotyczące zdrowia

1. Strony zachęca się do:
 - a) wspierania opracowywania i wdrażania strategii i programów mających na celu zidentyfikowanie i ochronę narażonych grup ludności, a zwłaszcza grup szczególnie wrażliwych, oraz takich strategii i programów, które mogą obejmować przyjmowanie potwierdzonych naukowo wytycznych zdrowotnych związanych z narażeniem na działanie rtęci i związków rtęci, a w stosownych przypadkach również określanie celów związanych z ograniczeniem narażenia na działanie rtęci, a także edukację społeczeństwa, z udziałem sektora zdrowia publicznego i innych zaangażowanych sektorów;
 - b) wspierania opracowywania i wdrażania naukowo ugruntowanych programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących narażenia zawodowego na działanie rtęci i związków rtęci;
 - c) wspierania odpowiednich usług opieki zdrowotnej związanych z profilaktyką, leczeniem i opieką dla grup ludności narażonych na działanie rtęci i związków rtęci; oraz

- d) ustanawiania i wzmacniania, w stosownych przypadkach, zdolności instytucjonalnych i zdolności pracowników służby zdrowia w zakresie profilaktyki, diagnozy, leczenia i monitorowania zagrożeń dla zdrowia związanych z narażeniem na działanie rtęci i związków rtęci.
2. Konferencja Stron, analizując kwestie lub działania związane ze zdrowiem, powinna:
- a) w stosownych przypadkach konsultować się i współpracować ze Światową Organizacją Zdrowia, Międzynarodową Organizacją Pracy i innymi odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi; oraz
 - b) w stosownych przypadkach wspierać współpracę i wymianę informacji ze Światową Organizacją Zdrowia, Międzynarodową Organizacją Pracy i innymi odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi.

Artykuł 17

Wymiana informacji

1. Każda Strona ułatwia wymianę:
- a) naukowych, technicznych, ekonomicznych i prawnych informacji dotyczących rtęci i związków rtęci, w tym informacji toksykologicznych, ekotoksykologicznych i dotyczących bezpieczeństwa;
 - b) informacji dotyczących ograniczania lub wyeliminowania produkcji, stosowania, handlu, emisji lub uwolnień rtęci i związków rtęci;
 - c) informacji na temat wykonalnych pod względem technicznym i ekonomicznym alternatyw dla:
 - (i) produktów z dodatkiem rtęci;
 - (ii) procesów produkcyjnych, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci; oraz
 - (iii) działań i procesów skutkujących emisją lub uwolnieniem rtęci lub związków rtęci;w tym informacji na temat zagrożeń dla zdrowia i środowiska oraz ekonomicznych i społecznych kosztów i korzyści takich alternatyw; oraz
 - d) informacji epidemiologicznych dotyczących wpływu na zdrowie związanego z narażeniem na działanie rtęci i związków rtęci, w stosownych przypadkach w ścisłej współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia i innymi odpowiednimi organizacjami.
2. Strony mogą wymieniać informacje, o których mowa w ust. 1, bezpośrednio, poprzez Sekretariat lub w stosownych przypadkach we współpracy z innymi odpowiednimi organizacjami, w tym sekretariatami konwencji dotyczących chemikaliów i odpadów.
3. Sekretariat ułatwia współpracę mającą na celu wymianę informacji, o których mowa w niniejszym artykule, a także współpracę z odpowiednimi organizacjami, w tym z sekretariatami wielostronnych umów środowiskowych i innych międzynarodowych inicjatyw. Oprócz informacji pochodzących od Stron takie informacje obejmują także informacje pochodzące od międzyrządowych i pozarządowych organizacji posiadających wiedzę specjalistyczną dotyczącą rtęci, a także od krajowych i międzynarodowych instytucji posiadających taką wiedzę specjalistyczną.

4. Każda Strona wyznacza krajowy punkt kontaktowy na potrzeby wymiany informacji na podstawie niniejszej Konwencji, w tym w odniesieniu do zgody Stron importujących zgodnie z art. 3.
5. Na potrzeby niniejszej Konwencji informacji na temat zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz środowiska nie uważa się za poufne. Strony, które wymieniają między sobą inne informacje zgodnie z niniejszą Konwencją, chronią wszelkie informacje poufne zgodnie ze wspólnymi ustaleniami.

Artykuł 18

Informacje publiczne, świadomość i edukacja

1. Każda Strona, w ramach swoich możliwości, wspiera i ułatwia:
 - a) podawanie do wiadomości publicznej informacji dotyczących:
 - (i) wpływu rtęci i związków rtęci na zdrowie i środowisko;
 - (ii) alternatyw dla rtęci i związków rtęci;
 - (iii) tematów określonych w art. 17 ust. 1;
 - (iv) wyników badań oraz działań związanych z rozwojem i monitorowaniem zgodnie z art. 19; oraz
 - (v) działań mających na celu wypełnienie zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji;
 - b) edukację, szkolenia i podnoszenie świadomości społeczeństwa na temat skutków narażenia na działanie rtęci i związków rtęci dla zdrowia ludzi i środowiska, w stosownych przypadkach we współpracy z odpowiednimi organizacjami międzyrządowymi i pozarządowymi oraz grupami szczególnie wrażliwymi.
2. Każda Strona wykorzystuje istniejące mechanizmy lub bierze pod uwagę opracowanie mechanizmów takich jak, w stosownych przypadkach, rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń, na potrzeby gromadzenia i upowszechniania informacji na temat szacunkowych ilości rtęci i związków rtęci emitowanych, uwalnianych lub unieszkodliwianych na skutek działań człowieka na terytorium takiej Strony w ujęciu rocznym.

Artykuł 19

Badania, rozwój i monitorowanie

1. Uwzględniając ich odpowiednie okoliczności i zdolności, Strony dokładają wszelkich starań w celu prowadzenia współpracy ukierunkowanej na tworzenie i poprawę:
 - a) rejestrów stosowania i używania rtęci i związków rtęci oraz antropogenicznych emisji rtęci i związków rtęci do atmosfery i uwalniania rtęci i związków rtęci do wody i gruntów;
 - b) modelowania i geograficznie reprezentatywnego monitorowania poziomów rtęci i związków rtęci w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych i w elementach środowiska, w tym elementach biotycznych, takich jak ryby, ssaki morskie, żółwie i ptaki morskie, a także współpracy przy pobieraniu oraz wymianie istotnych i odpowiednich próbek;
 - c) ocen wpływu rtęci i związków rtęci na zdrowie ludzi i środowisko, w uzupełnieniu oceny skutków społecznych, ekonomicznych i kulturowych, zwłaszcza w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych;

- d) ujednoczonych metodologii działań podejmowanych na podstawie lit. a), b) i c);
 - e) informacji na temat cyklu środowiskowego, rozprzestrzeniania się (w tym przemieszczania się na dalekie odległości i osiadania), przekształcania oraz zachowania się rtęci i związków rtęci w różnych ekosystemach, rozróżniając odpowiednio antropogeniczne i naturalne emisje oraz uwolnienia rtęci, a także wtórne uruchomienia rtęci ze składowisk historycznych;
 - f) informacji na temat handlu rtęcią i związkami rtęci oraz produktami z dodatkiem rtęci; oraz
 - g) informacji i badań na temat technicznej i ekonomicznej dostępności produktów niezawierających rtęci i procesów niewymagających wykorzystywania rtęci oraz na temat najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska umożliwiających ograniczenie i monitorowanie emisji i uwolnień rtęci i związków rtęci.
2. W stosownych przypadkach przy podejmowaniu działań określonych w ust. 1 Strony powinny wykorzystywać istniejące sieci monitorowania i programy badawcze.

Artykuł 20

Plany wdrażania

1. Każda Strona może, po przeprowadzeniu wstępnej oceny, opracować i przeprowadzić plan wdrażania, uwzględniający krajowe okoliczności, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji. Wszelkie takie plany należy niezwłocznie po ich opracowaniu przedstawić Sekretariatowi.
2. Każda Strona może dokonać przeglądu i aktualizacji swojego planu wdrażania, uwzględniając swoje krajowe okoliczności i mając na uwadze wytyczne sformułowane przez Konferencję Stron oraz inne istotne wytyczne.
3. Podejmując działania określone w ust. 1 i 2, Strony powinny skonsultować się z krajowymi zainteresowanymi stronami w celu ułatwienia opracowania, wdrożenia, przeglądu i aktualizacji swoich planów wdrażania.
4. Strony mogą również dokonać koordynacji planów regionalnych w celu ułatwienia wdrażania niniejszej Konwencji.

Artykuł 21

Sprawozdawczość

1. Każda Strona przedkłada Konferencji Stron, poprzez Sekretariat, sprawozdania dotyczące środków, jakie podjęła w celu wdrożenia postanowień niniejszej Konwencji, oraz skuteczności takich środków i potencjalnych wyzwań związanych z wypełnieniem zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji.
2. Każda Strona uwzględnia w swoich sprawozdaniach informacje, o których mowa w art. 3, 5, 7, 8 i 9 niniejszej Konwencji.
3. Podczas swojego pierwszego posiedzenia Konferencja Stron podejmuje obowiązujące dla Stron decyzje dotyczące formy sprawozdań i harmonogramu ich składania, uwzględniając zalety skoordynowania takiej sprawozdawczości ze sprawozdawczością w ramach innych istotnych konwencji dotyczących chemikaliów i odpadów.

Artykuł 22

Ocena skuteczności

1. Konferencja Stron dokonuje oceny skuteczności niniejszej Konwencji, po raz pierwszy nie później niż sześć lat po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji, a następnie okresowo w ustalonych przez nią odstępach czasowych.
2. Aby ułatwić taką ocenę, Konferencja Stron na swoim pierwszym posiedzeniu inicjuje wprowadzenie ustaleń umożliwiających zapewnienie jej porównywalnych danych uzyskanych z monitorowania obecności i przemieszczania się rtęci i związków rtęci w środowisku, a także zmian w poziomach rtęci i związków rtęci obserwowanych w biotycznych elementach środowiska i w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych.
3. Ocenę taką przeprowadza się na podstawie dostępnych informacji naukowych, środowiskowych, technicznych, finansowych i ekonomicznych, w tym:
 - a) sprawozdań i innych informacji uzyskanych z monitorowania przedstawionych Konferencji Stron zgodnie z ust. 2;
 - b) sprawozdań złożonych zgodnie z art. 21;
 - c) informacji i zaleceń przedstawionych zgodnie z art. 15; oraz
 - d) sprawozdań i innych istotnych informacji dotyczących działania pomocy finansowej, transferu technologii i ustaleń dotyczących budowania zdolności wprowadzonych na mocy niniejszej Konwencji.

Artykuł 23

Konferencja Stron

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron.
2. Pierwsze posiedzenie Konferencji Stron zwołuje Dyrektor Wykonawczy Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska, nie później niż rok po dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji. Kolejne zwyczajne posiedzenia Konferencji Stron odbywają się w regularnych odstępach ustalonych przez Konferencję.
3. Nadzwyczajne posiedzenia Konferencji Stron odbywają się w takich terminach, jakie Konferencja Stron uzna za konieczne, albo na pisemny wniosek którejkolwiek ze Stron, pod warunkiem że w ciągu sześciu miesięcy od poinformowania Stron o takim wniosku przez Sekretariat wniosek taki poprze co najmniej jedna trzecia Stron.
4. Konferencja Stron na swoim pierwszym posiedzeniu w drodze konsensusu uzgadnia i przyjmuje regulamin i przepisy finansowe obowiązujące ją oraz jej organy pomocnicze, a także postanowienia finansowe regulujące funkcjonowanie Sekretariatu.
5. Konferencja Stron w sposób stały dokonuje przeglądu i oceny procesu wdrażania postanowień niniejszej Konwencji. Konferencja Stron pełni funkcje przypisane jej na mocy niniejszej Konwencji i w tym celu:
 - a) ustanawia takie organy pomocnicze, jakie uzna za konieczne do wdrożenia postanowień niniejszej Konwencji;
 - b) w stosownych przypadkach współpracuje z właściwymi organizacjami międzynarodowymi oraz organami międzyrządowymi i pozarządowymi;

- c) dokonuje regularnych przeglądów wszelkich informacji udostępnionych jej i Sekretariatowi na podstawie art. 21;
 - d) rozważa wszelkie zalecenia przedstawione jej przez Komisję ds. Wdrażania i Zgodności;
 - e) analizuje i podejmuje wszelkie dodatkowe działania, jakie mogą być konieczne do realizacji celów niniejszej Konwencji; oraz
 - f) dokonuje przeglądu załączników A i B zgodnie z postanowieniami art. 4 i 5.
6. Przedstawiciele Organizacji Narodów Zjednoczonych, jej wyspecjalizowanych agencji i Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, a także wszelkich państw niebędących Stroną niniejszej Konwencji, mogą brać udział w posiedzeniach Konferencji Stron w charakterze obserwatorów. Jakikolwiek organ lub agencja, o charakterze krajowym lub międzynarodowym, rządowym lub pozarządowym, posiadające szczególną wiedzę na temat kwestii zawartych w niniejszej Konwencji, które poinformowały Sekretariat o tym, że pragną, by ich przedstawiciele byli obecni podczas posiedzenia Konferencji Stron w charakterze obserwatorów, mogą uzyskać zgodę na obecność ich przedstawicieli na posiedzeniu, o ile swojego sprzeciwu nie zgłosi co najmniej jedna trzecia obecnych na posiedzeniu Stron. Zgoda na obecność obserwatorów podczas posiedzenia i ich udział w posiedzeniu podlega regulaminowi przyjętemu przez Konferencję Stron.

Artykuł 24

Sekretariat

1. Niniejszym ustanawia się Sekretariat.
2. Sekretariat spełnia następujące funkcje:
 - a) organizuje posiedzenia Konferencji Stron i jej organów pomocniczych oraz zapewnia im niezbędną obsługę;
 - b) na wniosek Stron ułatwia zapewnianie im pomocy we wdrażaniu postanowień niniejszej Konwencji, a w szczególności pomocy dla Stron będących krajami rozwijającymi się i Stron, których gospodarki są w okresie transformacji;
 - c) w stosownych przypadkach koordynuje pracę sekretariatów odpowiednich organów międzynarodowych, a w szczególności sekretariatów innych konwencji dotyczących chemikaliów i odpadów;
 - d) pomaga Stronom w wymianie informacji związanych z wdrażaniem postanowień niniejszej Konwencji;
 - e) przygotowuje i udostępnia Stronom okresowe sprawozdania oparte na informacjach otrzymanych na podstawie art. 15 i 21 oraz inne dostępne informacje;
 - f) zawiera, pod ogólnym kierownictwem Konferencji Stron, takie porozumienia administracyjne i kontraktowe, jakie mogą być wymagane dla efektywnego wypełniania jego funkcji; oraz
 - g) wykonuje inne funkcje sekretariatu wyszczególnione w niniejszej Konwencji oraz takie inne zadania, jakie może określić Konferencja Stron.
3. Funkcje Sekretariatu na potrzeby niniejszej Konwencji wykonuje Dyrektor Wykonawczy Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska, o ile Konferencja Stron nie postanowi, większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących,

o powierzeniu funkcji sekretariatu jednej lub większej liczbie innych organizacji międzynarodowych.

4. Konferencja Stron, w porozumieniu z odpowiednimi organami międzynarodowymi, może przewidzieć zwiększoną współpracę Sekretariatu z sekretariatami innych konwencji dotyczących chemikaliów i odpadów oraz zwiększoną koordynację pracy tych sekretariatów. Konferencja Stron, w porozumieniu z odpowiednimi organami międzynarodowymi, może przewidzieć dalsze wytyczne dotyczące tej kwestii.

Artykuł 25

Rozstrzyganie sporów

1. Wszelkie spory w związku z interpretacją bądź stosowaniem niniejszej Konwencji Strony starają się rozstrzygnąć w drodze negocjacji lub innych wybranych przez siebie pokojowych środków.
2. Podczas ratyfikacji, przyjmowania lub zatwierdzania niniejszej Konwencji lub przystępowania do niej, bądź w dowolnym późniejszym terminie Strona, która nie jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może za pomocą dokumentu na piśmie złożonego u Depozytariusza oświadczyć, że w zakresie wszelkich sporów dotyczących interpretacji bądź stosowania niniejszej Konwencji uznaje ona jeden lub oba z następujących sposobów rozstrzygania sporów za obowiązkowy w odniesieniu do wszelkich Stron przyjmujących to samo zobowiązanie:
 - a) arbitraż zgodnie z procedurą podaną w części I załącznika E;
 - b) przekazanie sporu do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.
3. Strona, która jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może złożyć oświadczenie z podobnym skutkiem w stosunku do arbitrażu zgodnie z ust. 2.
4. Oświadczenie złożone zgodnie z ust. 2 lub 3 pozostaje w mocy do momentu jego wygaśnięcia zgodnie z jego warunkami lub po trzech miesiącach po złożeniu pisemnego zawiadomienia o jego odwołaniu u Depozytariusza.
5. Wygaśnięcie oświadczenia, zawiadomienie o odwołaniu lub nowe oświadczenie nie może w żaden sposób wpływać na postępowanie toczące się przed sądem arbitrażowym lub Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości, chyba że strony sporu postanowią inaczej.
6. Jeżeli strony sporu nie przyjęły tych samych środków rozstrzygania sporów zgodnie z ust. 2 lub 3 i jeśli nie są w stanie rozstrzygnąć sporu poprzez środki przedstawione w ust. 1 w ciągu dwunastu miesięcy od otrzymania powiadomienia jednej strony przez drugą co do istnienia sporu między nimi, spór zostanie przekazany komisji pojednawczej na wniosek którejkolwiek ze stron sporu. Do postępowania pojednawczego na podstawie niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura określona w części II załącznika E.

Artykuł 26

Zmiany Konwencji

1. Każda Strona niniejszej Konwencji może zaproponować zmiany do niej.
2. Zmiany do niniejszej Konwencji przyjmowane są na posiedzeniu Konferencji Stron. Tekst każdej z proponowanych zmian Sekretariat przekazuje Stronom na co najmniej sześć miesięcy przed posiedzeniem, na którym zostanie przedstawiona propozycja ich przyjęcia. Sekretariat

przekazuje również proponowaną zmianę sygnatariuszom niniejszej Konwencji oraz, do celów informacyjnych, Depozytariuszowi.

3. Strony dołożą wszelkich starań, aby osiągnąć porozumienie w sprawie każdej proponowanej zmiany do niniejszej Konwencji w drodze konsensusu. Jeżeli wszystkie środki osiągnięcia konsensusu zostały wyczerpane i nie osiągnięto porozumienia, w ostateczności zmianę przyjmuje się większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących na posiedzeniu.
4. Przyjętą zmianę Depozytariusz przekazuje wszystkim Stronom do ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.
5. O ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu zmiany Strony informują Depozytariusza na piśmie. Zmiana przyjęta zgodnie z ust. 3 wchodzi w życie dla tych Stron, które zgodziły się na jej obowiązywanie w odniesieniu do nich, dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia przez co najmniej trzy czwarte Stron, które były Stronami w momencie przyjęcia zmiany. Następnie zmiana wchodzi w życie dla każdej innej Strony dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu przez tę Stronę dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia zmiany.

Artykuł 27

Przyjmowanie i zmiany załączników

1. Załączniki do niniejszej Konwencji stanowią jej integralną część, a odwołanie do niniejszej Konwencji stanowi jednocześnie, o ile nie stwierdzono inaczej, odwołanie do wszystkich jej załączników.
2. Wszelkie dodatkowe załączniki przyjęte po wejściu niniejszej Konwencji w życie będą ograniczone do kwestii proceduralnych, naukowych, technicznych bądź administracyjnych.
3. Dla wniosków w sprawie dodatkowych załączników do niniejszej Konwencji, ich przyjmowania i wchodzenia w życie obowiązuje następująca procedura:
 - a) składanie wniosków w sprawie dodatkowych załączników i przyjmowanie tych załączników odbywa się według procedury określonej w art. 26 ust. 1–3;
 - b) każda Strona, która nie może przyjąć danego dodatkowego załącznika, powiadamia o tym Depozytariusza na piśmie w ciągu jednego roku od dnia ogłoszenia przez Depozytariusza przyjęcia takiego załącznika. Depozytariusz niezwłocznie zawiadamia wszystkie Strony o każdym otrzymanym zawiadomieniu. Strona może w dowolnym momencie powiadomić Depozytariusza na piśmie o wycofaniu uprzedniego powiadomienia o nieprzyjęciu dotyczącego dodatkowego załącznika, w wyniku czego załącznik wchodzi w życie w stosunku do tej strony z zastrzeżeniem lit. c); oraz
 - c) po upływie jednego roku od daty ogłoszenia przez Depozytariusza przyjęcia dodatkowego załącznika, załącznik ten wchodzi w życie w odniesieniu do wszystkich Stron, które nie złożyły powiadomienia o jego nieprzyjęciu zgodnie z zapisami lit. b).
4. Wnioski o zmiany załączników do niniejszej Konwencji, ich przyjmowanie i wejście w życie podlegają tym samym procedurom, jakie obowiązują dla wniosków w sprawie dodatkowych załączników do Konwencji, ich przyjmowania i wejścia w życie, z zastrzeżeniem, że zmiana załącznika nie wchodzi w życie w odniesieniu do Strony, która złożyła oświadczenie dotyczące zmian załączników zgodnie z art. 30 ust. 5; w takim przypadku zmiana wchodzi w życie

w odniesieniu do tej Strony dziewięćdziesiątego dnia po dacie złożenia przez tę Stronę u Depozytariusza dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego takiej zmiany.

5. Jeżeli dodatkowy załącznik lub zmiana załącznika jest związana ze zmianą niniejszej Konwencji, dodatkowy załącznik lub zmiana załącznika nie wchodzi w życie do czasu wejścia w życie zmiany niniejszej Konwencji.

Artykuł 28

Prawo głosu

1. Każda Strona niniejszej Konwencji dysponuje jednym głosem, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 2.
2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej w sprawach będących w zakresie jej kompetencji korzysta z prawa głosu z liczbą głosów równą liczbie jej państw członkowskich będących Stronami niniejszej Konwencji. Organizacja taka nie może korzystać z prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej państw członkowskich korzysta ze swojego prawa głosu, i odwrotnie.

Artykuł 29

Podpis

Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu w Kumamoto, Japonia, przez wszystkie państwa i regionalne organizacje integracji gospodarczej w dniach 10 i 11 października 2013 r., a następnie w siedzibie głównej ONZ w Nowym Jorku do 9 października 2014 r.

Artykuł 30

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie

1. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa oraz regionalne organizacje integracji gospodarczej. Jest ona otwarta do przystąpienia dla państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej od dnia następującego po dniu zamknięcia Konwencji do podpisu. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia są składane u Depozytariusza.
2. Każda regionalna organizacja integracji gospodarczej, która staje się Stroną niniejszej Konwencji, gdy żadne z jej państw członkowskich nie jest Stroną, jest związana wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z niniejszej Konwencji. W przypadku takich organizacji, których jedno lub więcej państw członkowskich jest Stroną niniejszej Konwencji, organizacja i jej państwa członkowskie decydują o swej odpowiedzialności za wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji. W takich przypadkach organizacja i państwa członkowskie nie są uprawnione do korzystania jednocześnie z praw wynikających z niniejszej Konwencji.
3. W dokumentach ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej określa zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw uregulowanych w niniejszej Konwencji. Każda taka organizacja informuje również Depozytariusza, który z kolei zawiadamia Stronę o każdej istotnej zmianie w zakresie jej kompetencji.

4. Zachęca się każde państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej do przekazania Sekretariatowi w momencie ratyfikacji Konwencji, jej przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niej informacji o działaniach podjętych w celu wdrożenia Konwencji.
5. W dokumencie ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia każda Strona może zadeklarować, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Artykuł 31

Wejście w życie

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
2. Dla każdego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, która ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi niniejszą Konwencję lub przystąpi do niej po złożeniu pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, niniejsza Konwencja wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia przez to państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej jej dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
3. Do celów ust. 1 i 2 żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie jest traktowany jako dodatkowy do dokumentów złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji.

Artykuł 32

Zastrzeżenia

Do niniejszej Konwencji nie można zgłaszać zastrzeżeń.

Artykuł 33

Odstąpienie

1. W każdym momencie po upływie trzech lat od dnia, w którym niniejsza Konwencja weszła w życie w stosunku do Strony, Strona ta może odstąpić od niniejszej Konwencji w drodze pisemnego powiadomienia Depozytariusza.
2. Odstąpienie takie staje się skuteczne po upływie jednego roku od daty otrzymania przez Depozytariusza zawiadomienia o odstąpieniu lub w takim późniejszym terminie, jaki został określony w zawiadomieniu o odstąpieniu.

Artykuł 34

Depozytariusz

Depozytariuszem niniejszej Konwencji jest Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 35

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej Konwencji, której teksty w języku angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim są jednakowo autentyczne, zostaje złożony u Depozytariusza.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, będąc należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Kumamoto, Japonia, w dniu dziesiątego października dwa tysiące trzynastego roku.

ZAŁĄCZNIK A

PRODUKTY Z DODATKIEM RTĘCI

Następujące produkty nie są objęte zakresem niniejszego załącznika:

- a) produkty niezbędne do ochrony ludności i zastosowań militarnych;
- b) produkty służące do badań i kalibracji instrumentów, wykorzystywane jako wzorce odniesienia;
- c) w przypadkach gdy nie ma dostępnych zamienników niezawierających rtęci, przełączniki i przekaźniki, lampy fluorescencyjne z zimną katodą i lampy fluorescencyjne z zewnętrzną katodą (CCFL i EEFL) do wyświetlaczy elektronicznych oraz urządzenia pomiarowe;
- d) produkty wykorzystywane w praktykach tradycyjnych lub religijnych; oraz
- e) szczepionki, w których konserwantem jest tiomersal.

Część I: Produkty podlegające art. 4 ust. 1

Produkty z dodatkiem rtęci	Data, po której produkcja, import lub eksport produktu nie są dozwolone (data wycofania)
Baterie, z wyjątkiem baterii guzikowych cynk-tlenek srebra o zawartości rtęci < 2 %, baterie guzikowe cynkowo-powietrzne o zawartości rtęci < 2 %	2020
Przełączniki i przekaźniki z wyjątkiem mostków pojemnościowych i reflektometrycznych o bardzo dużej dokładności oraz wysokoczęstotliwościowych przełączników i przekaźników częstotliwości radiowych stosowanych w instrumentach do monitorowania i sterownikach o zawartości rtęci nieprzekraczającej 20 mg na mostek, przełącznik lub przekaźnik	2020
Kompaktowe lampy fluorescencyjne (CFL) stosowane na potrzeby oświetlenia ogólnego o mocy ≤ 30 watów i zawartości rtęci przekraczającej 5 mg na rurę świetlówki	2020
Liniowe lampy fluorescencyjne (LFL) stosowane na potrzeby oświetlenia ogólnego: a) z luminoforem trójpasowym o mocy < 60 watów i zawartości rtęci przekraczającej 5 mg na lampę; b) z luminoforem halofosforanowym o mocy ≤ 40 watów i zawartości rtęci przekraczającej 10 mg na lampę	2020
Wysokoprężne lampy rtęciowe (HPMV) na potrzeby oświetlenia ogólnego	2020
Rtęć w lampach fluorescencyjnych z zimną katodą i lampach	2020

Produkty z dodatkiem rtęci	Data, po której produkcja, import lub eksport produktu nie są dozwolone (data wycofania)
fluorescencyjnych z zewnętrzną katodą (CCFL i EEFL) do wyświetlaczy elektronicznych: a) lampy krótkie (≤ 500 mm) o zawartości rtęci przekraczającej 3,5 mg na lampę b) lampy o średniej długości (> 500 mm i $\leq 1\ 500$ mm) o zawartości rtęci przekraczającej 5 mg na lampę c) lampy długie ($> 1\ 500$ mm) o zawartości rtęci przekraczającej 13 mg na lampę	
Kosmetyki (o zawartości rtęci przekraczającej 1 ppm), w tym mydła i kremy do rozjaśniania skóry, z wyłączeniem kosmetyków do okolic oczu, w których rtęć jest stosowana jako konserwant i brak jest dostępnych skutecznych i bezpiecznych konserwantów zastępczych ⁽¹⁾	2020
Środki ochrony roślin, środki biobójcze i środki przeciwbakteryjne stosowane miejscowo	2020
Następujące nieelektroniczne urządzenia pomiarowe z wyjątkiem nieelektronicznych urządzeń pomiarowych zainstalowanych w dużych urządzeniach lub stosowanych do pomiarów o wysokiej precyzji, dla których brak odpowiednich zamienników niezawierających rtęci: a) barometry; b) higrometry; c) manometry; d) termometry; e) ciśnieniomierze.	2020
⁽¹⁾ Intencją przepisu nie jest objęcie nim kosmetyków, mydeł lub kremów zanieczyszczonych śladowymi ilościami rtęci.	

Część II: Produkty podlegające art. 4 ust. 3

Produkty z dodatkiem rtęci	Przepisy
Amalgamat stomatologiczny	Działania, jakie Strona podejmie w celu wycofania z użytku amalgamatu stomatologicznego, muszą uwzględniać warunki krajowe danej Strony i odpowiednie międzynarodowe wytyczne, i obejmować co najmniej dwa

spośród niżej podanych środków:

(i) ustanowienie krajowych celów dotyczących zapobiegania próchnicy i promocji zdrowia, a przez to minimalizacja konieczności wypełniania ubytków;

(ii) ustanowienie krajowych celów dotyczących minimalizacji wykorzystania amalgamatu;

(iii) wsparcie wykorzystania opłacalnych i skutecznych klinicznie alternatywnych wypełnień stomatologicznych niezawierających rtęci;

(iv) wsparcie badań i rozwoju w zakresie wysokiej jakości materiałów do wypełnień stomatologicznych niezawierających rtęci;

(v) zachęcanie reprezentatywnych organizacji zawodowych i szkół dentystrycznych do edukowania i szkolenia stomatologów i studentów stomatologii w zakresie wykorzystywania alternatywnych, niezawierających rtęci materiałów do wypełnień i promowania najlepszych praktyk w zakresie zarządzania;

(vi) zniechęcanie do tworzenia takich polityk i programów ubezpieczeniowych, w których wykorzystanie amalgamatu stomatologicznego jest preferowane względem stosowania wypełnień stomatologicznych niezawierających rtęci;

(vii) zachęcanie do tworzenia takich polityk i programów ubezpieczeniowych, w których preferowane jest wykorzystanie wysokiej jakości alternatyw dla amalgamatu stomatologicznego przy wypełnianiu ubytków;

(viii) ograniczenie stosowania amalgamatu stomatologicznego do jego formy kapsułkowanej;

(ix) promowanie stosowania najlepszych praktyk w zakresie ochrony środowiska w ośrodkach stomatologicznych w celu zmniejszenia uwolnień rtęci i związków rtęci do wody i gruntu.

ZAŁĄCZNIK B

PROCESY PRODUKCYJNE, W KTÓRYCH WYKORZYSTUJE SIĘ RTĘĆ LUB ZWIĄZKI RTĘCI

Część I: Procesy podlegające art. 5 ust. 2

Procesy produkcyjne, w których wykorzystuje się rtęć lub związki rtęci	Data wycofania
Produkcja chloro-alkaliczna	2025
Produkcja aldehydu octowego, w której rtęć lub związki rtęci stosowane są jako katalizatory	2018

Część II: Procesy podlegające art. 5 ust. 3

Proces, w którym wykorzystywana jest rtęć	Przepisy
Produkcja monomeru chlorku winylu	<p>Działania, jakie Strony muszą podjąć, obejmują co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) zmniejszenie wykorzystania rtęci w kategoriach produkcji na jednostkę o 50 % do roku 2020, w porównaniu z 2010 r.; (ii) promowanie działań mających na celu zmniejszenie zależności od rtęci pochodzącej z podstawowego wydobycia; (iii) podjęcie działań mających na celu zmniejszenie emisji i uwolnień rtęci do środowiska; (iv) wsparcie dla badań i rozwoju w odniesieniu do katalizatorów niezawierających rtęci i procesów bezrtęciowych; (v) niezezwalanie na wykorzystywanie rtęci pięć lat po ustaleniu przez Konferencję Stron, że katalizatory niezawierające rtęci w istniejących procesach stały się wykonalne z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia; (vi) sporządzenie sprawozdania dla Konferencji Stron ze starań podjętych w kierunku opracowania lub wskazania alternatyw i wycofania się ze stosowania rtęci zgodnie z art. 21.
Metanolan lub etanolan sodu lub potasu	<p>Działania, jakie Strony muszą podjąć, obejmują co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) działania mające na celu zmniejszenie wykorzystania rtęci aż do wycofania się z jej stosowania jak najszybciej i w ciągu 10 lat od wejścia Konwencji w życie; (ii) zmniejszenie emisji i uwolnień w kategoriach produkcji na jednostkę o 50 % do roku 2020, w porównaniu z 2010 r.; (iii) zakaz stosowania świeżej rtęci z podstawowego wydobycia;

	<p>(iv) wsparcie dla badań i rozwoju w odniesieniu do procesów bezrtęciowych;</p> <p>(v) niezezwalanie na wykorzystywanie rtęci pięć lat po ustaleniu przez Konferencję Stron, że procesy bezrtęciowe stały się wykonalne z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia;</p> <p>(vi) sporządzenie sprawozdania dla Konferencji Stron ze starań podjętych w kierunku opracowania lub wskazania alternatyw i wycofania się ze stosowania rtęci zgodnie z art. 21.</p>
<p>Produkcja poliuretanu z zastosowaniem katalizatorów zawierających rtęć</p>	<p>Działania, jakie Strony muszą podjąć, obejmują co najmniej:</p> <p>(i) działania mające na celu zmniejszenie wykorzystania rtęci aż do wycofania się z jej stosowania jak najszybciej i w ciągu 10 lat od wejścia Konwencji w życie;</p> <p>(ii) działania mające na celu zmniejszenie zależności od rtęci pochodzącej z podstawowego wydobycia;</p> <p>(iii) podjęcie działań mających na celu zmniejszenie emisji i uwolnień rtęci do środowiska;</p> <p>(iv) zachęcanie do badań i rozwoju w zakresie katalizatorów niezawierających rtęci i procesów bezrtęciowych;</p> <p>(v) sporządzenie sprawozdania dla Konferencji Stron ze starań podjętych w kierunku opracowania lub wskazania alternatyw i wycofania się ze stosowania rtęci zgodnie z art. 21. Do tego procesu produkcji nie stosuje się art. 5 ust. 6.</p>

ZAŁĄCZNIK C

WYDOBYCIE ZŁOTA TRADYCYJNE I NA MAŁĄ SKALĘ

Krajowe plany działania

1. Każda Strona, która podlega przepisom art. 7 ust. 3, włącza do krajowego planu działania:
 - a) cele krajowe i cele dotyczące redukcji;
 - b) działania mające na celu wyeliminowanie:
 - (i) amalgamacji rudy;
 - (ii) otwartego spalania amalgamatu lub amalgamatu przetworzonego;
 - (iii) spalania amalgamatu w obszarach zamieszkałych; oraz
 - (iv) ługowania cyjankiem osadów, rudy lub zwałowisk, do których dodano rtęć, bez jej wcześniejszego usunięcia;
 - c) działania mające na celu ułatwienie sformalizowania lub uregulowania sektora wydobycia złota tradycyjnego i na małą skalę;
 - d) podstawowe oszacowania ilości wykorzystywanej rtęci i praktyk w wydobyciu i przetwarzaniu złota tradycyjnym i na małą skalę na swoim terytorium;
 - e) strategię wspierania redukcji emisji i uwolnień rtęci i narażenia na jej działanie w wydobywaniu i przetwarzaniu złota tradycyjnym i na małą skalę, w tym metody bezrtęciowe;
 - f) strategię zarządzania handlem rtęcią i związkami rtęci i zapobiegania stosowaniu tych substancji, zarówno ze źródeł zagranicznych, jak i krajowych, w wydobywaniu i przetwarzaniu złota tradycyjnym i na małą skalę;
 - g) strategię angażowania zainteresowanych stron w realizację i kontynuację prac nad krajowym planem działania;
 - h) strategię zdrowia publicznego w zakresie narażenia na działanie rtęci górników pracujących przy wydobywaniu złota tradycyjnym i na małą skalę oraz ich społeczności. Strategia taka powinna obejmować m.in. zbieranie danych dotyczących zdrowia, szkolenie pracowników służby zdrowia oraz podnoszenie świadomości poprzez ośrodki zdrowia;
 - i) strategię mającą na celu zapobieganie narażeniu grup szczególnie wrażliwych, w szczególności dzieci i kobiet w wieku rozrodczym, a zwłaszcza kobiet w ciąży, na działanie rtęci wykorzystywanej w wydobywaniu złota tradycyjnym i na małą skalę;
 - j) strategię informowania górników pracujących przy wydobywaniu złota tradycyjnym i na małą skalę i narażonych społeczności; oraz
 - k) harmonogram realizacji krajowego planu działania.
2. Każda Strona może włączyć do krajowego planu działania dodatkowe strategię mające na celu osiągnięcie jej założeń, w tym wykorzystanie lub wprowadzenie norm dla wolnego od rtęci wydobywania złota tradycyjnego i na małą skalę oraz rynkowych mechanizmów lub narzędzi marketingowych.

ZAŁĄCZNIK D

LISTA PUNKTOWYCH ŹRÓDEŁ EMISJI RTĘCI I ZWIĄZKÓW RTĘCI DO ATMOSFERY

Kategoria źródła punktowego:

elektrownie opalane węglem;

kotły przemysłowe opalane węglem;

procesy wytapiania i prażenia stosowane w produkcji metali nieżelaznych;⁽¹⁾

spalarnie odpadów;

obiekty produkcji klinkieru cementowego.

⁽¹⁾ Na potrzeby niniejszego załącznika określenie „metale nieżelazne” odnosi się do ołowiu, cynku, miedzi i złota przemysłowego.

ZAŁĄCZNIK E

PROCEDURY ARBITRAŻU I POSTĘPOWANIA POJEDNAWCZEGO

Część I: Procedura arbitrażu

Procedura arbitrażu na potrzeby art. 25 ust. 2 lit. a) niniejszej Konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Strona może skierować sprawę do arbitrażu zgodnie z art. 25 niniejszej Konwencji w drodze pisemnego zawiadomienia skierowanego do drugiej strony lub stron sporu. Do powiadomienia należy dołączyć oświadczenie dotyczące roszczenia wraz z wszelkimi dokumentami uzupełniającymi. Powiadomienie określa przedmiot postępowania arbitrażowego i obejmuje w szczególności te artykuły niniejszej Konwencji, w odniesieniu do których istnieje spór co do interpretacji lub zastosowania.
2. Strona wysuwająca roszczenie powiadamia Sekretariat, że kieruje spór do arbitrażu zgodnie z art. 25 niniejszej Konwencji. Do powiadomienia musi być dołączone pisemne powiadomienie strony wysuwającej roszczenie, oświadczenie dotyczące roszczenia oraz dokumenty uzupełniające, o których mowa w ust. 1 powyżej. Sekretariat przekazuje wszystkim Stronom informację otrzymaną w ten sposób.

Artykuł 2

1. Jeśli zgodnie z art. 1 powyżej spór zostanie skierowany do arbitrażu, ustanawia się trybunał arbitrażowy. Jest on złożony z trzech członków.
2. Każda ze stron sporu wyznacza arbitra, a dwaj wyznaczeni arbitrzy wyznaczają za wspólnym porozumieniem trzeciego arbitra, który będzie przewodniczącym trybunału. W przypadku sporu między więcej niż dwiema stronami strony działające we wspólnym interesie wyznaczają jednego arbitra za obopólną zgodą. Przewodniczący trybunału nie może być obywatelem żadnej ze stron sporu, nie może zamieszkiwać na terytorium żadnej z tych stron, nie może być zatrudniony przez żadną z nich ani zajmować się przedmiotową sprawą w jakimkolwiek innym charakterze.
3. Każdy wakat jest obsadzany w sposób przewidziany dla początkowego wyznaczenia.

Artykuł 3

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania przez stronę pozwaną powiadomienia o arbitrażu, druga strona może poinformować o tym Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, który dokona wyznaczenia w ciągu następnych dwóch miesięcy.
2. Jeżeli przewodniczący trybunału arbitrażowego nie zostanie wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od wyznaczenia drugiego arbitra, Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych na wniosek jednej ze stron sporu wyznacza przewodniczącego w ciągu następnych dwóch miesięcy.

Artykuł 4

Trybunał arbitrażowy wydaje decyzje zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji oraz prawa międzynarodowego.

Artykuł 5

Jeżeli strony sporu nie uzgodnią inaczej, trybunał arbitrażowy ustala własny regulamin.

Artykuł 6

Trybunał arbitrażowy może, na wniosek jednej ze stron sporu, zalecić niezbędne tymczasowe środki ochrony.

Artykuł 7

Strony sporu ułatwiają pracę trybunału arbitrażowego oraz, w szczególności, za pomocą wszystkich dostępnych środków muszą:

- a) zapewniać trybunałowi wszelkie stosowne dokumenty, informacje i obiekty; oraz
- b) umożliwiać mu, gdy jest to konieczne, powoływanie świadków lub ekspertów oraz uzyskiwanie od nich dowodów.

Artykuł 8

Strony sporu i arbitrzy są zobowiązani do ochrony poufności wszelkich informacji lub dokumentów, które otrzymają poufnie w czasie postępowania przed trybunałem arbitrażowym.

Artykuł 9

Jeżeli trybunał arbitrażowy nie postanowi inaczej z powodu szczególnych okoliczności sprawy, koszty trybunału są pokrywane przez strony sporu w równych częściach. Trybunał prowadzi rejestr wszystkich swoich kosztów oraz przedstawia ich końcowe zestawienie stronom.

Artykuł 10

Każda Strona mająca interes prawny związany z przedmiotem sporu, na który decyzja w sprawie może mieć wpływ, może uczestniczyć w postępowaniu za zgodą trybunału arbitrażowego.

Artykuł 11

Trybunał arbitrażowy może wysłuchać i uznać wzajemne roszczenia wynikające bezpośrednio z przedmiotu sporu.

Artykuł 12

Decyzje trybunału arbitrażowego, dotyczące zarówno kwestii proceduralnych, jak i istoty sporu, są podejmowane większością głosów jego członków.

Artykuł 13

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawi się przed trybunałem arbitrażowym lub nie podejmie obrony swojej sprawy, druga strona może zwrócić się do trybunału o kontynuowanie postępowania i wydanie decyzji. Nieobecność strony lub niepodjęcie przez stronę obrony nie stanowi przeszkody w postępowaniu.
2. Przed wydaniem decyzji ostatecznej trybunał arbitrażowy musi upewnić się, że roszczenie jest należycie uzasadnione pod względem faktycznym i prawnym.

Artykuł 14

Trybunał arbitrażowy wydaje decyzję ostateczną w ciągu pięciu miesięcy od dnia, w którym uformował się jego pełny skład, chyba że uzna za konieczne przedłużenie tego terminu o okres, który nie powinien być dłuższy niż pięć kolejnych miesięcy.

Artykuł 15

Ostateczna decyzja trybunału arbitrażowego ogranicza się do przedmiotu sporu i przedstawia powody, na których została oparta. Zawiera ona nazwiska członków uczestniczących i datę ostatecznej decyzji. Każdy członek trybunału może dołączyć do ostatecznej decyzji opinię odrębną lub różniącą się od podjętej decyzji.

Artykuł 16

Ostateczna decyzja jest wiążąca dla stron sporu. Interpretacja niniejszej Konwencji przedstawiona w ostatecznej decyzji jest również wiążąca dla Strony interweniującej na podstawie art. 10 powyżej, o ile dotyczy to spraw, w odniesieniu do których ta Strona interweniowała. Ostateczna decyzja nie podlega apelacji, chyba że strony sporu uzgodniły uprzednio procedurę apelacyjną.

Artykuł 17

Wszelkie spory dotyczące interpretacji lub sposobu wykonania ostatecznej decyzji, które mogą powstać między podmiotami nią związanymi na podstawie art. 16 powyżej, mogą być przedłożone przez każdy z podmiotów do rozstrzygnięcia przez trybunał arbitrażowy, który wydał decyzję.

Część II: Procedura pojednawcza

Procedura pojednawcza na potrzeby art. 25 ust. 6 niniejszej Konwencji jest następująca:

Artykuł 1

Strona sporu kieruje wniosek o wyznaczenie komisji pojednawczej zgodnie z art. 25 ust. 6 niniejszej Konwencji w formie pisemnej do Sekretariatu, z kopią do drugiej strony lub stron sporu. Sekretariat niezwłocznie stosownie informuje wszystkie Strony.

Artykuł 2

1. O ile strony sporu nie postanowią inaczej, komisja pojednawcza składa się z trzech członków, po jednym wyznaczonym przez każdą ze stron sporu, oraz przewodniczącego wyznaczonego wspólnie przez tych członków.
2. W przypadku sporu między więcej niż dwiema stronami, strony działające we wspólnym interesie wyznaczają członka komisji za obopólną zgodą.

Artykuł 3

Jeżeli którakolwiek ze stron sporu nie dokona wyznaczenia w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania przez sekretariat pisemnego wniosku, o którym mowa w art. 1 powyżej, Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych na wniosek którejkolwiek ze stron dokona takiego wyznaczenia w ciągu następujących dwóch miesięcy.

Artykuł 4

Jeżeli przewodniczący komisji pojednawczej nie zostanie wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od wyznaczenia drugiego członka komisji, Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych

na wniosek którejkolwiek ze stron sporu wyznacza przewodniczącego w ciągu następnych dwóch miesięcy.

Artykuł 5

Komisja pojednawcza ma za zadanie w sposób niezależny i bezstronny pomóc stronom sporu w osiągnięciu polubownego rozwiązania.

Artykuł 6

1. Komisja pojednawcza może prowadzić postępowanie pojednawcze w taki sposób, jaki uzna za stosowne, biorąc w pełni pod uwagę okoliczności sprawy i poglądy, jakie strony sporu mogą wyrażać, w tym wszelkie prośby o szybkie wydanie postanowienia. Może ona przyjąć w razie potrzeby własny regulamin, chyba że strony postanowią inaczej.
2. Komisja pojednawcza może w dowolnym momencie postępowania wydawać propozycje lub zalecenia co do rozstrzygnięcia sporu.

Artykuł 7

Strony sporu współpracują z komisją pojednawczą. W szczególności starają się one spełnić prośby komisji o dostarczenie materiałów na piśmie i dowodów oraz być obecne na posiedzeniach. Strony i członkowie komisji pojednawczej są zobowiązani do ochrony poufności wszelkich informacji lub dokumentów, które otrzymają poufnie w czasie prac komisji.

Artykuł 8

Komisja pojednawcza podejmuje decyzje większością głosów swoich członków.

Artykuł 9

O ile spór nie zostanie rozstrzygnięty wcześniej, komisja pojednawcza opracowuje sprawozdanie z zaleceniami dotyczącymi rozstrzygnięcia sporu nie później niż w dwanaście miesięcy od jej ustanowienia w pełnym składzie, które strony sporu rozważą w dobrej wierze.

Artykuł 10

Wszelkie spory dotyczące kompetencji komisji pojednawczej do rozpatrywania sprawy jej przedłożonej rozstrzyga komisja.

Artykuł 11

Koszty komisji pojednawczej są pokrywane przez strony sporu w równych częściach, chyba że strony postanowią inaczej. Komisja prowadzi rejestr wszystkich swoich kosztów oraz przedstawia stronom ich końcowe zestawienie.

ZA ZGODNOŚĆ TŁUMACZENIA Z ORYGINAŁEM

Paweł Różycki
Zastępca Dyrektora
Departament Strategii i Planowania
Transformacji Klimatycznej
/ – podpisany cyfrowo/

**Deklaracje i zastrzeżenia do Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci
(Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień, deklaracje i zastrzeżenia złożono po przyjęciu,
przystąpieniu, zatwierdzeniu lub ratyfikacji.)**

Argentyna

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5:

Zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci Republika Argentyńska oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

Armenia

Deklaracja:

„W odniesieniu do Republiki Armenii wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

Austria

Deklaracja:

„Zgodnie z art. 25 ust. 2 Konwencji Republika Austrii oświadcza, że w zakresie wszelkich sporów dotyczących interpretacji bądź stosowania niniejszej Konwencji uznaje ona oba ze sposobów rozstrzygania sporów, o których mowa w ust. 2, za obowiązkowe w odniesieniu do wszelkich stron przyjmujących to samo zobowiązanie”.

Belgia

Deklaracja złożona w chwili podpisania:

Podpis ten obejmuje także Region Waloński, Region Flamandzki, Region stołeczny Brukseli, Wspólnotę Francuską, Wspólnotę Flamandzką i Wspólnotę niemieckojęzyczną.

Kanada

Deklaracja:

„Zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji Kanada oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

Chiny

Deklaracja:

Zgodnie z Ustawą zasadniczą Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu Chińskiej Republiki Ludowej oraz zgodnie z Ustawą zasadniczą Specjalnego Regionu Administracyjnego Makau Chińskiej Republiki Ludowej, Rząd Chińskiej Republiki Ludowej podejmuje decyzję, że Konwencja ma zastosowanie do Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu i Specjalnego Regionu Administracyjnego Makau Chińskiej Republiki Ludowej.

Kuba

Deklaracja:

Zgodnie z zasadą immunitetu jurysdykcyjnego państw, Republika Kuby oświadcza, że zalecenia wynikające ze sprawozdania komisji pojednawczej powołanej na podstawie art. 25 ust. 6 Konwencji

z Minamaty w sprawie rtęci oraz zgodnie z procedurą określoną w części II załącznika E do Konwencji zostają uznane za niewiążące, ale będą brane pod uwagę w dobrej wierze celem dobrowolnego wdrażania w stosownych przypadkach.

Republika Czeska

Deklaracja:

...zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci Republika Czeska oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Unia Europejska

Deklaracja:

„Deklaracja w sprawie kompetencji złożona przez Unię Europejską zgodnie z art. 30 ust. 3 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci.

Poniższe państwa są obecnie członkami Unii Europejskiej: Królestwo Belgii, Republika Bułgarii, Republika Czeska, Królestwo Danii, Republika Federalna Niemiec, Republika Estońska, Irlandia, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Republika Francuska, Republika Chorwacji, Republika Włoska, Republika Cypryjska, Republika Łotewska, Republika Litewska, Wielkie Księstwo Luksemburga, Węgry, Republika Malty, Królestwo Niderlandów, Republika Austrii, Rzeczpospolita Polska, Republika Portugalska, Rumunia, Republika Słowenii, Republika Słowacka, Republika Finlandii, Królestwo Szwecji oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Art. 30 ust. 3 Konwencji z Minamaty stanowi: „3. W dokumentach ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej określa zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw uregulowanych w niniejszej Konwencji. Każda taka organizacja informuje również Depozytariusza, który z kolei zawiadamia Strony o każdej istotnej zmianie w zakresie jej kompetencji.”.

Unia Europejska oświadcza, że zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności z jego art. 192 ust. 1 posiada kompetencje do zawierania umów międzynarodowych oraz do wykonywania obowiązków z nich wynikających, które przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska;
- ochrony zdrowia ludzkiego;
- ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych;
- promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w tym wynikających ze zmian klimatu.

Poniższy wykaz instrumentów prawnych Unii przedstawia zakres, w jakim Unia wykonuje swoje wewnętrzne kompetencje, zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w odniesieniu do spraw regulowanych Konwencją z Minamaty. Unia posiada kompetencje do wykonywania obowiązków wynikających z Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci, w odniesieniu do których przepisy unijnych instrumentów prawnych, w szczególności tych wymienionych poniżej, ustanawiają wspólne zasady, a także w takim stopniu, w jakim postanowienia Konwencji z Minamaty lub aktu przyjętego w celu ich wykonania wpływają na te wspólne zasady lub zmieniają zakres ich zastosowania.

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1102/2008,

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.Urz. UE L 174 z 01.07.2011, str. 88),
- Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG (Dz.Urz. UE L 266 z 26.09.2006, str. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.Urz. UE L 269 z 21.10.2000, str. 34),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych (Dz.Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 59),
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.Urz. UE L 167 z 27.06.2012, str. 1),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1),
- Dyrektywa Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca wyrobów medycznych (Dz.Urz. UE L 169 z 12.07.1993, str. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 17),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1),
- Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywy Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz.Urz. UE L 33 z 4.2.2006, str. 1),
- Dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz.Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3),
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.Urz. UE L 327 z 22.12.2000, str. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3),
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.Urz. UE L 182 z 16.07.1999, str. 1),
- Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1).

Wykonywanie kompetencji, które państwa członkowskie Unii Europejskiej zgodnie z Traktatami przekazały Unii Europejskiej, podlega z natury rzeczy ciągłym zmianom. Unia zastrzega sobie zatem prawo do wprowadzania w niniejszej deklaracji stosownych zmian”.

Niemcy

Deklaracja na podstawie art. 25 ust. 2:

Zgodnie z art. 25 ust. 2 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci Republika Federalna Niemiec oświadcza, że uznaje oba sposoby rozstrzygnięcia sporów, o których mowa w tym ustępie, za obowiązkowe w odniesieniu do wszelkich stron przyjmujących jeden lub oba sposoby rozstrzygnięcia sporów.

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5:

Zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci Republika Federalna Niemiec oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Indie

Deklaracja:

„Zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci Republika Indii oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

Iran (Islamska Republika Iranu)

Deklaracja:

„...zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji Islamska Republika Iranu niniejszym oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia...”.

„Zgodnie z zasadniczą polityką ochrony i promowania środowiska i zdrowia ludzkiego Islamska Republika Iranu ratyfikowała Konwencję z Minamaty w sprawie rtęci.

Wypełnianie zobowiązań zapisanych w Konwencji jest wyraźnym obowiązkiem wszystkich zainteresowanych stron, zarówno rządowych jak i pozarządowych; Ministerstwo Spraw Zagranicznych jako Krajowy Punkt Kontaktowy oraz Organizacja Ochrony Środowiska jako Krajowy Organ ds. Konwencji są odpowiedzialne za przeprowadzenie i monitorowanie wdrażania Konwencji na szczeblu krajowym.

W rozumieniu Islamskiej Republiki Iranu wdrożenie Konwencji wiąże się z zapewnieniem krajom rozwijającym się zrównoważonego, adekwatnego i dostępnego wsparcia finansowego, pomocy technicznej i transferu technologii, a także budowania zdolności oraz odpowiednich szkoleń, o czym mowa w art. 13 i 14 Konwencji, w ramach obowiązków wszystkich stron, w szczególności, tych będących krajami rozwiniętymi.

W opinii Islamskiej Republiki Iranu pełne i prawidłowe wdrożenie postanowień wyżej wymienionych artykułów jest tak samo niezbędne jak pozostałych artykułów Konwencji, a brak ich wdrożenia może prowadzić do podniesienia kwestii zgodności.

W przypadku, gdy pomoc i wsparcie, o których mowa powyżej, nie byłyby adekwatne, terminowe i zrównoważone konieczne będzie rozszerzenie zwolnień.

Islamska Republika Iranu pragnie zachęcić wszystkie kraje, które jeszcze tego nie zrobiły, w szczególności kraje rozwinięte, do przyjęcia postanowień Konwencji, i podkreśla, że cała wspólnota międzynarodowa powinna wspólnie pracować nad realizacją przyjętej zasady „wspólnych, choć zróżnicowanych obowiązków”.

Jamajka

Deklaracja:

„...w odniesieniu do Jamajki wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

Mauritius

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5:

„...Zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji Republika Mauritiusu oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia...”.

Namibia

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5:

„...zgodnie z art. 30 ust. 5 [...] w odniesieniu do Republiki Namibii wszelkie zmiany do załącznika wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia...”.

Holandia

Deklaracja:

„Zgodnie z art. 25 ust. 2 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci Królestwo Niderlandów oświadcza, że uznaje oba sposoby rozstrzygnięcia sporów, o których mowa w tym ustępie, za obowiązkowe w odniesieniu do wszelkich Stron przyjmujących jeden lub oba sposoby rozstrzygnięcia sporów”.

Norwegia

„Zgodnie z art. 25 ust. 2 Konwencji Norwegia niniejszym oświadcza [że uznaje następujący sposób rozstrzygnięcia sporów:] b) przekazanie sporu do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości”.

Peru

Deklaracja na podstawie art. 25 ust. 2

W ramach wykonania prawa do składania deklaracji lub przekazywania informacji, dozwolonego na mocy Konwencji, i zgodnie z art. 25 ust. 2 Republika Peru pragnie zwrócić uwagę stronom na oświadczenie złożone przez nią dnia 7 lipca 2003 r. [...] zgodnie z art. 36 ust. 2 Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym Republika Peru uznaje za obowiązkową tym samym i bez specjalnej zgody, w odniesieniu do wszelkich innych stron przyjmujących to samo zobowiązanie, pod warunkiem wzajemności, jurysdykcję Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości we wszelkich sporach prawnych.

Takie oświadczenie nie wyklucza możliwości odwołania się do procedur arbitrażu i postępowania pojednawczego, o których mowa w Konwencji (załącznik E), w sprawie będącej przedmiotem sporu, jeżeli druga strona lub strony sporu wyrażą na to zgodę na piśmie.

Aktualna deklaracja nie uniemożliwia stronom rozstrzygnięcia sporu w drodze bezpośrednich negocjacji lub za pomocą wszystkich innych środków rozstrzygania sporów dopuszczonych postanowieniami Konwencji.

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5

W ramach wykonania prawa do składania deklaracji lub przekazywania informacji, dozwolonego na mocy Konwencji, i zgodnie z art. 30 ust. 5 Republika Peru oświadcza, że w odniesieniu do niej wszelkie zmiany do załącznika wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Republika Mołdawii

Deklaracja na podstawie art. 25 ust. 2:

Zgodnie z art. 25 ust. 2 Konwencji Republika Mołdawii przyjmuje oba sposoby rozstrzygania sporów, o których mowa w tym ustępie, za obowiązkowe w odniesieniu do wszelkich stron przyjmujących to samo zobowiązanie.

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5:

Zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji w odniesieniu do Republiki Mołdawii wszelkie zmiany do załącznika wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Seszele

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5

„...zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji [...] w odniesieniu do Republiki Seszeli wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

Surinam

Deklaracja na podstawie art. 30 ust. 5:

„...zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji z Minamaty [...] w odniesieniu do Republiki Surinamu wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

Tajlandia

Deklaracja:

„...wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu dokumentu [Rządu Królestwa Tajlandii] ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zgodnie z art. 30 ust. 5”.

Stany Zjednoczone Ameryki

Deklaracja:

„Zgodnie z art. 30 ust. 5 Stany Zjednoczone niniejszym oświadcza, że w odniesieniu do nich wszelkie zmiany do załącznika do Konwencji wejdą w życie dopiero po złożeniu odnoszącego się do nich dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia”.

ZA ZGODNOŚĆ TŁUMACZENIA Z ORYGINAŁEM

Paweł Różycki

Zastępca Dyrektora
Departament Strategii i Planowania
Transformacji Klimatycznej
/ – podpisany cyfrowo/